



**LAUREA**  
AMMATTIKORKEAKOULU

*Uuden edellä*

# Säätiön kirjanpidon tilikirjan päivittäminen

---

Sinisalo, Asta

2014 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu  
Kerava

Säätiön kirjanpidon tilikirjan päivittäminen

Sinisalo, Asta  
Liiketalouden koulutusohjelma  
Opinnäytetyö  
Maaliskuu 2014

Sinisalo Asta

### Säätiön kirjanpidon tilikirjan päivittäminen

Vuosi 2014

Sivumäärä 45

Tämän toimintokeskeisesti toteutetun opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Säätiö X:lle kirjanpidon tilikirja. Tämän opinnäytetyön toteuttamisympäristönä oleva Säätiö X on yleishyödyllinen yhteisö, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa. Säätiö X:n tuottamat toiminnot ja niihin liittyvät erityispiirteet sekä lakien tuomat vaateet on huomioitu opinnäytetyönä kehitetyssä kirjanpidon tilikirjassa.

Tässä opinnäytetyössä on korostunut työelämälähtöinen kehittämistoiminta, joka perustuu Säätiö X:n omiin kehittämistarpeisiin, visioon ja strategiaan.

Opinnäytetyön tutkimuksellisenä lähestymistapana käytettiin tapaustutkimusta. Aineisto kerättiin mm. haastattelemalla Säätiö X:n henkilökuntaa. Haastattelut toteutettiin teemoitettuina yksilöhaastatteluina. Haastateltavien valinnassa korostui teemojen mukainen asiantuntijuus. Haastattelujen tuloksena saatiin tarkka kuvaus Säätiö X:n toiminnasta, jonka perusteella tilikirjaa kehitettiin käytännön työtä palvelevaksi kokonaisuudeksi. Lisäksi tilikirjan kehittämistyössä perehdyttiin mm. kirjanpidon lainsäädäntöön ja verohallinnon ohjeistuksiin. Lisäksi tähän opinnäytetyöhön on sisällytetty kehittämistehtävään liittyviä oikeustapauksia.

Säätiö X:n tilikirjan rakenteelliset puutteet selvitettiin ja havaitut ongelmat korjattiin. Lisäksi tilikirjaa on edelleen kehitetty tämän opinnäytetyön tulosten mukaisesti. Opinnäytetyönä toteutettu tilikirja otetaan käyttöön Säätiö X:ssä vuonna 2014.

Asiasanat: säätiö, tuloskaava, verollisuus, tulospaikka, elinkeinotoiminta

Sinisalo Asta

### Ledger Development; Säätiö X Foundation

Year	2014	Pages	45
------	------	-------	----

---

The purpose of this practice-based bachelor's thesis was to develop a bookkeeping ledger for Säätiö X foundation. Säätiö X foundation, which is the operational environment of this thesis, is a non-profit organization that exercises trade. The operations of Säätiö X foundation and the characteristics associated with them as well as the demands imposed by different laws have been taken into account when developing the bookkeeping ledger in this thesis.

This thesis highlights working life oriented development activities that are based on Säätiö X foundation's own development needs, vision and strategy. As requested by Säätiö X Foundation and its personnel, the name or other identifiers of the foundation will not be used in the thesis.

This thesis was carried out as a case study. The material was collected by, for example, interviewing the personnel of Säätiö X foundation. These interviews were conducted as themed individual interviews and the interviewees were selected according to their expertise in the theme concerned. The result of those interviews is a precise description of Säätiö X foundation's operations which then was used as a base for developing a ledger that would serve practical work. In addition, the bookkeeping legislation and the instructions of Tax Administration were studied when developing the ledger. Furthermore, this thesis includes court cases related to the development work.

The shortcomings of Säätiö X Foundation's ledger have been examined and the detected problems have been fixed. In addition, the ledger has been further developed according to the results of this thesis. The ledger developed in this thesis will be put into practice in Säätiö X Foundation in 2014.

Key words: foundation, income statement, imposition of tax, cost pool, business operation

## Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Opinnäytetyön taustaa .....	8
2.1	Tutkimussuunnitelma .....	9
2.2	Tutkimuskysymykset .....	9
2.3	Työn rajausta.....	9
3	Opinnäytetyön toteuttamisympäristön kuvaus.....	10
3.1	Säätiö X .....	11
3.1.1	Työpajatoiminta .....	13
3.1.2	Kuntouttava työtoiminta .....	13
3.1.3	Valmentava työtoiminta.....	14
3.1.4	Elinkeinotoiminta.....	14
3.1.5	Etsivä nuorisotyö .....	15
3.2	Strategiset painopisteet .....	15
3.2.1	Säätiö X arvot, missio ja visio .....	16
4	Säätiöiden toimintaan vaikuttava lainsäädäntö sekä säätiön hallinto .....	17
4.1	Hallitus ja asiamies .....	17
4.2	Säätiölaki .....	18
4.3	Patentti- ja rekisterihallitus .....	19
4.4	Hyvä säätiötapa.....	19
4.5	Kirjanpitolaki .....	20
4.6	Tuloverolaki ja elinkeinoverolaki .....	21
4.7	Arvonlisäverolaki .....	22
5	Kirjanpidon tulkinta.....	23
5.1	Säätiö X, tuloslaskelman kaava.....	23
5.2	Tiliryhmien käyttö.....	25
5.3	Toimintakulut päätehtäviin .....	26
5.4	Yhteenveto .....	30
6	Tilikartta.....	30
6.1	Tuotot.....	31
6.2	Palkat .....	32
6.3	Eläkekulut .....	33
6.4	Muut henkilösivukulut ja henkilöstökulujen oikaisuerät .....	33
6.5	Poistot .....	34

6.6	Vapaaehtoiset henkilösivukulut .....	34
6.7	Toimitilakulut .....	35
6.8	Kone- ja laitekulut .....	36
6.9	Matkakulut .....	37
6.10	Markkinointi- ja edustuskulut.....	38
6.11	Muut hallintokulut.....	39
6.12	Muut liikekulut.....	40
6.13	Aineet, tarvikkeet ja tavarat .....	41
7	Opinnäytetyön tulokset.....	42
8	Tutkimuksen arviointi.....	43
9	Kehittämisehdotukset .....	44
	Lähteet .....	46
	Kuviot .....	48
	Taulukot .....	48
	Liitteet.....	48

## 1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön päätarkoituksena on tuottaa päivitetty versio kirjanpidon tilikirjasta eräälle eteläsuomalaiselle säätiölle. Opinnäytetyössä tutkin säätiöiden tuloslaskelman kaavaa ja sitä, mitä vaatimuksia tuloslaskelman kaava luo tilikirjalle. Lisäksi tutkin mitä vaatimuksia tulee tutkimuskohteena olevan säätiön omasta toiminnasta tilikartan rakenteelle ja mitä vaateita erilaiset lait tuovat tilikirjalle.

Tilikirjalla tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan taloushallinnon ohjekirjaa, joka sisältää kirjanpidon käytössä olevat tulostilit sekä selitteet mitä tileille tulee kirjata. Tilikirjan tarkoitus on ohjata kirjanpito-osastoa tekemään kirjanpito samalla tavalla kirjaajasta riippumatta sekä helpottaa budjetointia ja kirjanpitomateriaalin tulkitsemista. Tilikirja perustuu kirjanpidon tilikarttaan. Tilikartta on lista tileistä joita säätiö käyttää kirjanpidossa. Tarve tämän tutkimuksen tekemiselle on tullut säätiöltä itseltään. Tutkimuskohteena olevasta säätiöstä käytetään tässä opinnäytetyössä nimeä Säätiö X.

Tämä opinnäytetyö on tutkimukseen pohjautuva opinnäytetyö. Opinnäytetyössä ei kehitetä mitään uutta, vaan tutkitaan jo olemassa olevaa. Opinnäytetyön lähtökohdana on nykytilanteen ongelmien syiden selvittäminen (Opinnäytetyöohjeet, Kerava). Tutkimusongelmana tässä opinnäytetyössä on Säätiö X:n talous-osaston ja talousvastaavien kokemus tilikirjan epäselvyydestä.

Opinnäytetyön tutkimuksellisenä lähestymistapana on käytetty tapaustutkimusta, jolla tarkoitetaan valittuun ilmiöön todellisessa työelämäntilanteessa kohdistuvaa empiiristä tutkimusta (Stake 2000, 436). Opinnäytetyön aineisto koostuu Säätiö X:n talousosaston sekä talousvastaavien haastatteluista sekä kirjanpidosta saatujen materiaalien tulkinnoista. Haastattelujen laadullisen analyysin perusteella pyritään löytämään taloushallinnon ja eritoten tilikirjan haasteet sekä perehdytään paremmin Säätiö X:n toimintaan. Haastatteluista saatua materiaalia on tulkittu kriittisesti, aineisto on tutkittu kontekstisidonnaisesti huomioiden Säätiö X:n toiminnan kokonaisuus sekä lakien tuomat vaateet.

Tilikirjan tavoitteeksi on määritelty raportoinnin parantaminen sekä tilikirjan selkeyttäminen. Tilikirjaa päivitettäessä on huomioitava Säätiö X:n yleishyödyllinen

toiminta ja elinkeinotoiminta sekä verollisuus tuloverotuksen ja arvonlisäverotuksen näkökulmasta. Hyvin rakennettu tilikirja toimii perustana talouden rakentamiselle.

## 2 Opinnäytetyön taustaa

Tämä opinnäytetyö on tehty tarvelähtöisesti. Tarve perustuu Säätiö X:ssä tapahtuneisiin toiminnallisiin muutoksiin. Säätiö X:n toiminnan painopiste on muuttunut ammatillisesta koulutuksesta alueelliseen nuorten ja aikuisten työpajatoimintaan sekä etsivään nuorisotyöhön.

Toiminnan käynnistyessä uudella toimialalla vuonna 2011 Säätiö X:n kirjanpito ja palkanlaskenta olivat ulkoistettu tilitoimistolle. Tuolloin kirjanpito tehtiin tilitoimistossa käytössä olevan liikekaavan mukaisilla tileillä.

Vuonna 2012 kirjanpito ja palkanlaskenta kotiutettiin takaisin Säätiö X:ään. Käyttöön otettu tilikartta tuli tuolloin suoraa kirjanpito-ohjelmasta. Tilikartta noudatti järjestökaavaa.

Tilikirja koki vuonna 2012 muutamia tili muutoksia. Tilikirjaan nostettiin tilikartasta sellaiset tilit, joiden oletettiin olevan toiminnan kannalta tarpeellisia. Varmaa tietopohjaa tileistä ei vielä tuolloin ollut.

Vuonna 2012 Säätiö X:n tilikirja sisälsi 150 kulutiliä. Tileistä 45 % oli verollisia tilejä ja 55 % verottomia tilejä. Säätiö X:n toiminnan laadun vuoksi tilikirjassa tulee olla sekä elinkeinotoiminnassa käytettäviä arvonlisäverovähennykseen oikeuttavia verollisia tilejä sekä yleishyödyllisessä toiminnassa käytettäviä arvonlisäverovähennykseen oikeuttamattomia verottomia tilejä. Näin ollen samoja tilejä, joita erotti vain verollisuus, oli noin 60. Tilien lukumäärä ei sinänsä ollut Säätiö X:n ongelma, vaan se että tuo 60 tiliä sisälsi jonkin verran (alle viisi kappaletta) sellaisia tilejä, joita ei käytetty lainkaan. Käyttämättömyys johtui toiminnan muutosvaiheesta tulleeosta ostokäyttämisen sekä ostotarpeen muuttumisesta. Lisäksi tuo 60 tiliä sisälsi tilejä, jotka tarkoittivat samaa asiaa. Tällaisia tilejä olivat esimerkiksi raaka-aineet ja rakennusmateriaalit. Lisäksi tilien selitteitä ei ollut ikinä avattu kunnolla, mitä tulee kirjata mil- lekin tilille ja miksi. Näihin ongelmiin lähdin hakemaan vastauksia tutkimuksellani.



## 2.1 Tutkimussuunnitelma

Tutkimukseni tulee olemaan kolmivaiheinen, tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa tutustun Säätiö X:n toimintaan, sen historiaan, kehitykseen sekä tulevaisuuteen. Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa haluan kartuttaa omaa tietämystäni tutkimuksen kohteena olevasta säätiöstä.

Tutkimuksen toisessa vaiheessa tutustun säätiöiden lainsäädäntöön sekä hallintoon. Tutkin tuleeko muista instansseista vaatimuksia koskien tilirakennetta.

Tutkimuksen kolmannessa vaiheessa tutustun Säätiö X:n kirjanpitoaineistoon. Tässä tutkimusvaiheessa pyrin ottamaan huomioon tutkimuksen ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa keräämäni tiedon ja peilaamaan sitä kirjanpitoaineistosta saatuun materiaaliin. Tutkimuksen kolmas vaihe on kaksiosainen. Kolmannen vaiheen ensimmäisessä osassa tutkin sitä, miten kirjauksia on tehty ja miten eri tiliryhmät näyttäytyvät vertailussa. Kolmannen vaiheen toisessa osassa tutkin tilikarttaa ja laadin muutokohdet tilikirjaan.

Tutkimusosuuden jälkeen tulen kasaamaan aineiston yhteen ja päivittämään Säätiö X:n tilikirjan. Tilikirjan julkaisen tämän opinnäytetyön liitteenä.

## 2.2 Tutkimuskysymykset

Olen asettanut tälle tutkimukselle seuraavat tutkimuskysymykset:

- Mitä tiliryhmiä tuloslaskelman tulee sisältää säätiö X:ssä ja ”miksi”?
- Mitkä tilit kuuluvat kunkin tiliryhmän alle?
- Mistä tileistä Säätiö X saa tehdä alv- vähennyksiä?

## 2.3 Työn rajaus

Opinnäytetyö on rajattu käsittelemään Säätiö X:n tulostilejä sekä ainoastaan Säätiö X:n varsinaista toimintaa. Opinnäytetyössä on huomioitu Säätiö X:n toiminta voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisesti. Opinnäytetyö on kirjoitettu voimassaoleva säätiölaki huomioiden, kaavailtuja säätiölakiin tulevia muutoksia ei ole huomioitu.

Työni keskittyy tähän hetkeen, se ei ota kantaa aikaisempaan toimintaan. Tätä opinnäytetyötä ei voida käyttää yleisohjeena muiden säätiöiden toiminnassa.

Tässä opinnäytetyössä en ota kantaa tuloverotuksellisiin tai arvonlisäverotuksellisiin kysymyksiin. Tuloveroa ja arvonlisäveroa tutkin ainoastaan siitä näkökulmasta, mitä vaatimuksia ne asettavat itsessään tilikirjalle. En ota kantaa siihen onko Säätiö X:n tulkinta esimerkiksi avustusten arvonlisäverotuksesta oikea. Luotan Säätiö X:stä saamani tietoon koskien eri tulolähteiden arvonlisäverotusta.

Opinnäytetyö on rajattu myös käsittämään vain tilikirjaa, tässä opinnäytetyössä esitettyjä muutoksia ei tulla ainakaan tutkimuksen tässä vaiheessa viemään kirjanpidon tilikarttaan.

### 3 Opinnäytetyön toteuttamisympäristön kuvaus

”Säätiö määritellään usein määrätarkoitukseen sijoitetuksi omaisuudeksi, jonka tarkoituksena on toteuttaa perustajan tai perustajien määrittelemää usein yleishyödyllistä tarkoitusta. Säätiö on oikeushenkilö, jolla ei ole omistajaa, osakkaita tai jäseniä”. (Perälä & Perälä 2006, 22.)

”Säätiöiden tarkoituksena on määrätyn aatteellisen tehtävän tai toiminnan toteuttaminen”. (Perälä & Perälä 2006, 34) ”Säätiöt ovat yleensä yleishyödyllisiä yhteisöjä. Yleishyödyllinen yhteisö toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi”. (Perälä & Perälä 2006, 26) Tuloverolain 22 §:ssä yleishyödyllisyys määritellään seuraavasti: Yhteisö on yleishyödyllinen, jos se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä; sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin, se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä. (TVL 22.1§)

Kaikkien edellä mainittujen edellytysten tulee täytyä yhtäaikaaisesti, jotta yhteisöä voidaan pitää yleishyödyllisenä ja samalla yhteisön sääntöjen on täytettävä pykälässä mainitut edellytykset ja yhteisön tosiasiallisen toiminnan tulee vastata sääntöjen mukaista tarkoitusta Jos säätiön säännöt ovat ristiriidassa tosiasiallisen toiminnan kanssa, tehdään arvio yleishyödyllisyydestä tosiasiallisen toiminnan mukaan. Lähtökohta kuitenkin on, että yhteisön statuksen muuttuminen yleishyödyllisestä ei-

yleishyödylliseksi tehdään vain, jos toiminta on muuttunut olennaisesti. (Verotusohje yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille 2007)

Säätiö on aatteellinen, jos sen tarkoituksena ei ole voiton hankkiminen eikä sen toiminta muuten pääasiallisesti ole taloudellista laatua (Perälä & Perälä 2006, 29). Säätiön taloudellinen toiminta-ajatus on, että säätiö hankkii tuloja voidakseen suorittaa menoja, joilla se saa aikaan yhteisön tarkoituksen edellyttämiä suoritteita. (Perälä & Perälä 2006, 29) Verotuksen kannalta säätiöissä aatteellisuutta tärkeämpi käsite on yleishyödyllisyys. On lisäksi tärkeä kuitenkin huomioida, etteivät kaikki aatteelliset yhteisöt ole välttämättä yleishyödyllisiä. (Perälä & Perälä 2006, 27)

Säätiöt jaetaan yleensä niiden toiminta-ajatuksen mukaan kahteen pääryhmään, jotka ovat apurahasäätiöt ja toiminnalliset eli laitossäätiöt (Perälä & Perälä 2006, 23). Säätiö X on toiminnallinen säätiö. Säätiö X on perustettu tiettyjen tehtävien hoitamista varten. Yleensä toiminnallisen säätiön toiminnan ylläpitämiseksi tarvitaan alkuperäisen pääoman lisäksi myös muuta tuloa, esimerkiksi varsinaisen toiminnan tuottoja tai avustuksia (Perälä & Perälä 2006, 24). Säätiö X:n toimintaa rahoitetaan oman toiminnan tuotoilla sekä erilaisilla avustuksilla.

Seuraavissa alaluvuissa on kuvattu opinnäytetyön ympäristönä toiminut Säätiö X ja sen tuottamat toiminnot. Alaluvussa käsitellään Säätiö X:n toimintaa melko yksityiskohtaisesti jotta siitä saadaan riittävän tarkka kuvaus.

### 3.1 Säätiö X

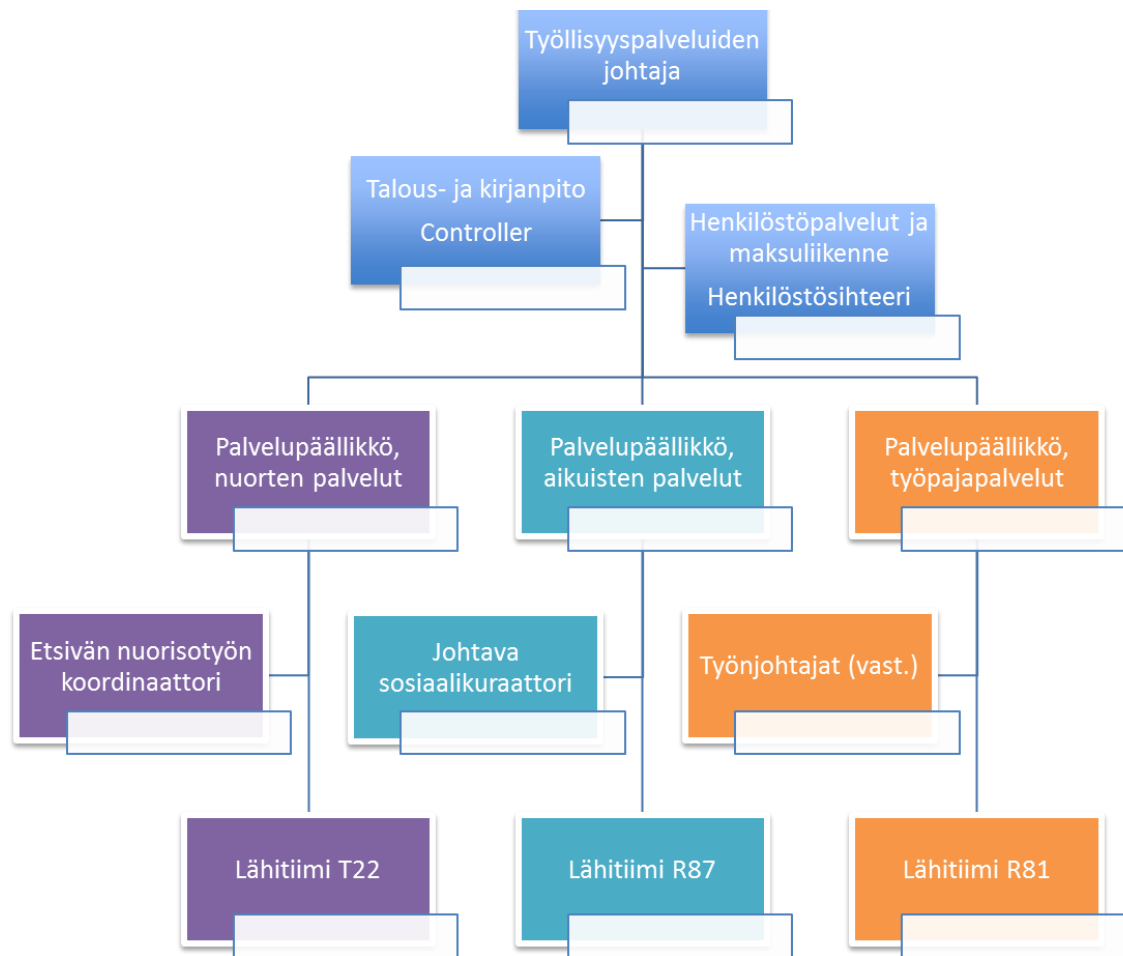
Säätiö X on säädetty vuonna 1971 ja sillä on pitkät perinteet alueen ammatillisen koulutuksen ja työelämän kehittämistoiminnan sektorilta. Säätiö X:n ovat perustaneet neljä kuntaa, joiden edustajat muodostavat myös Säätiö X:n hallituksen.

Säätiö X oli aikaisemmin koulutus konsernin emoyhtiö, johon kuului aikuiskoulutuskeskus, ympäristökasvatusta tuottava osakeyhtiö sekä yksi sosiaalinen yritys. Lisäksi Säätiö X omisti lisäksi kolme kiinteistöosakeyhtiötä. Säätiö X:n alkuperäinen tarkoitus oli toimia aikuiskoulutuksen ja työelämän kehittämistoiminnan sektorilla, mitä se tekikin vuoteen 2009 asti tuottamalla aikuiskoulutusta toiminta-alueellaan.

Opetusministeriön 2. asteen koulutuksen järjestämisverkon tiivistämishankkeen myötä, vuonna 2009 ammatillinen koulutus koottiin Säätiö X:n toiminta-alueella yhteen osakeyhtiömuotoiseksi. Säätiö X:n tuottama koulutustoiminta siirtyi perustettuun koulutusyhtiöön ja Säätiö X:n toiminta koulutuksenjärjestäjänä päättyi. Säätiötä ei kuitenkaan lakkautettu, vaan kartoitettiin toimintamuotoja, jotka sopisivat Säätiö X:n ylläpidettäväksi. (Säätiö X internetsivut)

Säätiö X:n sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on oppilaitostoiminnan lisäksi tehdä myös muuta oppilaitoksia tukevaa toimintaa. Säätiö X:n hallitus käsitteli työpajatoiminnan soveltuvuutta Säätiö X:n toiminnaksi kokouksessaan 5.10.2010 (Säätiö X hallituksen pöytäkirja) ja totesi nuorten ja aikuisten työpajatoiminnan sekä siihen läheisesti liittyvän etsivän nuorisotyön tukevan alueen nuoria ja samalla alueen oppilaitosten toimintaa.

Säätiö X:n sääntöjen mukaan toiminnan tarkoituksena on huolehtia talousalueen tarvitsemasta ammatillisesta koulutuksesta sekä sitä tukevasta nuoriin ja aikuisiin kohdistuvasta syrjäytymisen ehkäisemisestä. Säätiö X:ssä on 62 työntekijää ja 15 työpajaa viiden kunnan alueella (tarkastettu 13.10.2013). Työpajat jaotellaan nuorten (alle 25-vuotiaat) ja aikuisten (yli 25-vuotiaat) kuntouttaviin ja valmentaviin työpajoihin. Lisäksi etsivää nuorisotyötä toteutetaan neljän kunnan alueella.



Kaavio 1. Organisaatio Säätiö X

### 3.1.1 Työpajatoiminta

Valtioneuvoston asetuksen mukaan nuorten työpajatoiminnalla tarkoitetaan ”sosiaalista yhteisöä, jossa työskentelyyn ja siihen liittyvien ohjaus- ja valmennuspalveluiden avulla pyritään parantamaan ensisijaisesti pitkään työttöminä olleiden tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten valmiuksia hakeutua koulutukseen, työhön tai yrittäjäksi”. (Valtioneuvoston asetus 2002. 23§)

### 3.1.2 Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavalla työtoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle, ja jossa ei synny virkasuhdetta eikä työsuhdetta henkilön ja toimintaa järjestävän tai toteuttavan tahon välille”. (Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 2.3.2001/189)

Kuntouttavaan työtoimintaan rahoitus on jaoteltu nuorten ja aikuisten puolelle seuraavasti. Nuorten kuntouttava työtoiminta katetaan osittain valtionavustuksella sekä julkiseen palveluvelvoitteeseen sidotulla kuntarahoituksella. Aikuisten puolella toiminta katetaan kunnan kanssa tehdyn ostopalvelusopimuksen tuotoilla.

### 3.1.3 Valmentava työtoiminta

Valmentavalla työtoiminnalla tarkoitetaan sellaisia ohjattuja toimintoja, joilla pyritään katkaisemaan jo alkanut työttömyys. Toiminnan tavoitteena on myös parantaa asiakkaan työelämätietoutta, edistää ja ylläpitää ammattitaitoa ja lisätä työmarkkina- ja valmiuksia. Valmennuksen välineenä käytetään yksilö- ja ryhmävalmennusta, sekä erilaisia työtehtäviä joko työpajaympäristössä tai alueen työnantajilla alihankintatöinä. (Työhönvalmennus)

Säätiö X saa valmentavan toiminnan kulujen kattamiseen valtionavustusta sekä julkiseen palveluvelvoitteeseen sidottua kuntarahoitusta.

### 3.1.4 Elinkeinotoiminta

Säätiö X harjoittaa pienessä määrin myös varsinaista perustehtäväänsä tukevaa ja sen mahdollistavaa liiketoimintaa. Aidot asiakastyöt tukevat asiakkaiden ammattitaidon ylläpitämistä ja monipuolisten työtehtävien opiskelua. Tällaisia työtehtäviä ovat mm. muuttotyöt, pihojen kunnostustyöt, kiinteistöjen siivoustehtävät ja Säätiö X:n omissa kahviloiden ylläpitäminen.

Elinkeinotoiminnasta saadut tuotot ovat Säätiö X:n ainoita oman toiminnan tuottoja. Elinkeinotoiminnan tulisi kattaa kulunsa oman toiminnan tuotoilla.

Säätiöt saavat harjoittaa liiketoimintaa, kunhan toiminnan luonne ei muutu liiketoiminnan johdosta pääasiallisesti taloudelliseksi eikä toiminnalla pyritä hankkimaan niihin osallisille voittoa tai välitöntä taloudellista ansiota (Perälä & Perälä 2006, 25). Säätiölain 8a §:n mukaan säätiön ei tule harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin sellaista, joka on mainittu sen säännöissä ja joka välittömästi edistää tarkoituksen toteutumista.

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaan. Liiketoiminta määritellään toiminnaksi, johon sisältyy riski, jota harjoitetaan jatkuvasti ja jonka tarkoituksena on voiton tavoittelu. Lisäksi liiketoiminta on itsenäistä ja suunnitelmallista toimintaa, jota tarjotaan laajalle henkilökoulolle. Näistä määritteistä suunnitelmallisuus ja jatkuvuus ovat tärkeimmät kriteerit määriteltäessä verotuksellisesti elinkeinotoimintaa. (Lydman, Alakare, Björklund, Kemppinen, Laaksonen & Leppä 2005, 356)

Yleishyödyllisille yhteisöille on kuitenkin sallittu harjoittaa joitakin toimintoja kerätäkseen varjoja ilman veroseuraamuksia (Lydman ym. 2005, 357.). Tästä listasta Säätiö X:ää koskettaa ainoastaan tavarankeräyksestä saadut tuotot eli kirpputoritoiminta.

### 3.1.5 Etsivä nuorisotyö

Alueellisen etsivän nuorisotyön rahoitushakemuksessa (2013) todetaan, että Säätiö X:n nuorten työpajatoiminnan yhteydessä toteutettavan alueellisen etsivän nuorisotyön kohderyhmänä ovat 17 - 29-vuotiaat toiminta-alueen syrjäytymisvaarassa olevat, jalkautuvaa yksilöohjausta tai erityistä tukea tarvitsevat nuoret.

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on tukea nuorta yksilöohjauksen ja jalkautuvan yksilöohjauksen keinoin. Tämä tavoite sisältää sekä ulkopuolisuutta ehkäisevän työn tekemisen olemassa olevan palvelujärjestelmän sisällä että palvelujärjestelmän ulkopuolelle pudonneitten nuorten tavoittamisen ja eteenpäin ohjaamisen. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on toimia olemassa olevien palveluiden välillä sijaitsevista kriittisistä pisteistä, joista nuorella on riski pudota palvelujärjestelmän ulkopuolelle.

Säätiö X saa etsivän nuorisotyön järjestämiseen valtionavustusta pääsääntöisesti palkkakulujen kattamiseen. Muut kulut katetaan julkiseen palveluvelvoitteeseen sitotulla kuntarahoituksella.

### 3.2 Strategiset painopisteet

Säätiö X:ssä on aloitettu arvotyöskentely vuonna 2012. Tällä hetkellä missio, visio ja arvot ovat henkilökunnalla kommentoitavina, jotta niiden jatkotyöstämistä voidaan aloittaa. Opinnäytetyössä esitetyt arvot, missio sekä visio ovat siis vielä luonnoksia.

Ne ovat esillä tässä opinnäytetyössä kuvaamassa Säätiö X:n olemassaolon ja toiminnan perusteita sekä lähtökohtia, vaikka ne eivät ole suoranaisesti yhteydessä kirjanpitoon tai sisäiseen laskentaan. Tässä opinnäytetyössä esitetyt strategisen painopisteet on esitetty Säätiö X:n johtoryhmän esityksestä 13.6.2013.

### 3.2.1 Säätiö X arvot, missio ja visio

Säätiö X:n toiminta-ajatuksena on parantaa alueensa työttömien ja työelämän muutos- ja murroskohdissa olevien henkilöiden työllistymistä tarjoamalla valmennusta ja tavoitteellista työtä. Säätiö X:n tehtävänä on tukea ja auttaa sosiaalisen vahvistamisen keinoin syrjäytymisvaarassa olevia tai jo yhteiskunnan ulkopuolelle joutuneita henkilöitä asettamaan tulevaisuudelleen tavoitteita ja kulkemaan niitä kohti. Säätiö X palvelee työnantajia rekrytointitarpeissa sekä auttaa kohtaamaan työelämän ja henkilöstön muita erityistarpeita. Kuntoutusta tarvitsevat asiakkaat saavat Säätiö X:ltä kunnioittavaa ja laadukasta kuntoutusta.

Säätiö X:n vision mukaan se on seudullinen työelämäpalveluiden, kuntoutuksen ja sosiaalisen vahvistamisen erityisasiantuntijaorganisaatio. Säätiö X tuottaa laadukkaita työelämään valmentavia ja kuntouttavia palvelukokonaisuuksia sekä sosiaalisen nuorisotyön monipuolisia palveluita. Työelämän kehittäminen, työnantajapalvelut, rekrytointiasiantuntijuus ja -palvelut ovat osa Säätiö X:n perustoimintaa.

Säätiö X:n asiakkaina ovat työelämänsä muutos- ja murroskohdissa olevat henkilöt sekä vakuutusyhtiöt, julkisyhteisöt, järjestöt ja yritykset. Säätiö X:n toiminnalla on ammatillisesti arvostettu maine - laatu ja asiantuntijuus ovat valtakunnallisesti arvostettua. Säätiö X:n tekemät aloitteet toimialansa kehittämiseksi kuullaan ja niillä on vaikutus. Yhteiskunnalliset ja alaan kohdistuvat muutokset koetaan Säätiö X:ssä positiivisina haasteina ja sen omaa toimintaa uskalletaan aina muuttaa kohti parempaa.

Työ ja aidot työtehtävät ovat Säätiö X:ssä valmennuksen väline ja työelämään valmentavissa palveluissa tuotetaan laadukkaita tuotteita ja palveluita. Säätiö X:n henkilöstö on alansa ehdotonta huippua ja tehtävään työhön suhtaudutaan intohimoisesti. Säätiö X on haluttu työpaikka niin henkilöstön kuin valmentautujien ja kuntoutujienkin näkökulmista.



Säätiö X:n arvot koostuvat viidestä osasta. Ensimmäisenä korostetaan ihmisyyttä toiminnan perustana. Arvoiksi on myös nostettu intohimo oikeanlaiseen asenteeseen Säätiö X:ssä tehtävässä työssä, sekä vastuullisten ratkaisuiden tekeminen. Työotteen tulee olla raikas ja tavoitteellinen. Säätiö X määritellään turvalliseksi yhteisöksi, joka toimii osana yhteiskuntaa.

#### 4 Säätiöiden toimintaan vaikuttava lainsäädäntö sekä säätiön hallinto

Suomessa säätiöiden perustamista ja toimintaa säätelevät vuodelta 1930 oleva säätiölaki sen useine lisäyksineen sekä vuodelta 1989 oleva säätiöasetus (Manninen 2005, 13). Säätiöitä koskeva lainsäädäntö on pysynyt entisellään pitkiä aikoja. Samalla säätiöitä koskevat oikeuskäytännöt ovat suurelta osin vanhoja ja yleishyödyllisten yhteisöjen toiminta on kehittynyt, eikä käytössä oleva lainsäädäntö ole seurannut mukana toiminnan kehittyessä. Nykyisten yleishyödyllisten yhteisöjen toiminta tapahtuu täysin toisenlaisessa yhteiskunnassa kuin mihin lainsäädäntö on luotu. ”Yhdistyksen ja säätiön taloudellisen toiminnan luonnetta ja määrää sääntelee käytännössä yhteisölakeja tarkemmin verolainsäädäntö”. (Perälä & Perälä 2006, 25)

##### 4.1 Hallitus ja asiamies

Hallituksella on suurin vastuu säätiön toiminnasta. Hallitus on säätiön ainoa pakollinen toimielin (Lydman ym. 2005, 299). Hallitus vastaa siitä, että säätiön toiminta on asianmukaisesti järjestetty ja että säätiön varat on sijoitettu varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla. Säätiön asiamies vastaa säätiön säännöissä, sisäisissä työjärjestyksissä sekä työ/toimisopimuksessa hänelle määrättyjen tehtävien asianmukaisesta hoitamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. (Säätiön hallituksen vastuu, muistio 20.10.2009, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ry). Säätiön toiminnasta on säädetty säätiölaissa, joka ei kuitenkaan itsessään ota kantaa kirjanpitoon. Kirjanpito noudattaa kirjanpitolakia. Säätiöiden toimintaa valvoo Patentti- ja rekisterihallitus.

Hallituksen ohella säätiön päätösvaltaa voidaan säännöissä delegoida myös muulle henkilölle, asiamiehelle. Asiamiehen tointa voidaan verrata toimitusjohtajan toimeen osakeyhtiössä (Hannula, Kilpinen & Lakari 2011, 98). Tosin asiasta on olemassa eräviä tulkintoja, eikä lopullista tulkintaa saada ennen säätiölain tarkennusta. Tiettyjen

tulkintojen mukaan säätiön hallituksen vastuuta ei voi siirtää asiamiehelle edes säätiön sääntöjen kautta (Vierros, Pöyhönen, Kallio 2010, 19-20).

Säätiöt raportoivat hallitukselle taloudestaan yleensä 3-4 kertaa vuodessa. Raportti sisältää yleensä informaation toteutuneesta toiminnasta, tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Raportti voidaan luoda toimialoittain ja se luo perustan hallituksen taloudelliselle valvonnalle (Perälä & Perälä 2006, 283).

Hallitus ei ole asettanut vaatimuksia Säätiö X:n tilikirjan rakenteelle.

## 4.2 Säätiölaki

Säätiö X:n toimintaa, kuten muidenkin säätiöiden toimintaa, toimintaa sääntelee säätiölaki. Säätiölaki on erittäin vanha laki, eikä palvele täysin tämän päivän säätiötoimintaa. Uusi säätiölaki on tulossa voimaan lähitulevaisuudessa. Säätiölakiin on esitetty radikaaleja muutoksia (Uusi säätiölaki, mietintöjä ja lausuntoja 2013).

Säätiölaki antaa säädökset koskien säätiön perustamista (Säätiölaki, luku 1), säätiön hallintoa (Säätiölaki, luku 2), säätiön valvontaa (Säätiölaki, luku 3), sääntöjen muuttamista sekä säätiön sulauttamista ja lakkauttamista (Säätiölaki, luku 4) sekä erinäisiä säännöksiä (Säätiölaki, luku 5). Tilikirjan rakenteeseen säätiölaki ei ota kantaa. Tilintarkastukseen säätiölaki ottaa kantaa toteamalla, että tilinpäätös on laadittava kirjanpitolain mukaisesti (Säätiölaki, luku 2 11§).

Säätiölain 5 § mukaan säätiön perustamiseen on hankittava lupa patentti- ja rekisterihallituksesta, jonka on lupa myönnettävä, mikäli säätiön tarkoitus on hyödyllinen. Perustamislupaa ei sen sijaan ole myönnettävä jos säätiön tarkoituksena sääntöjen mukaan on liiketoiminnan harjoittaminen tai sen pääasiallisena tarkoituksena ilmeisesti on välittömän taloudellisen edun hankkiminen säätäjälle tai säätiön toimihenkilölle. (Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli, 14)

#### 4.3 Patentti- ja rekisterihallitus

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) myöntää luvat säätiöiden perustamiseen, ylläpitää säätiörekisteriä sekä valvoo säätiöiden toimintaa säätiölain mukaisesti. Patentti- ja rekisterihallitus ei itsessään aseta sisäisenlaskennan tileille, eikä siis näin ollen tilikirjalle itsessään mitään vaatimuksia. Vaatimukset, joita tilikirjalle asetetaan säätiön ulkopuolelta tulevat kirjanpitolaista. Patentti- ja rekisterihallitukselle tulee toimittaa kuuden kuukauden sisällä tilikauden päättymisestä vuosiselvitys. Vuosiselvitys sisältää tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen, tilinpäätöstä varmentamaan laaditut tase-erittelyt, toimintakertomuksen ja tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomukseen on sisällyttävä tilintarkastuslaissa määrättyjen tietojen lisäksi erityinen lausuma siitä, onko säätiön varat asianmukaisesti sijoitettu, onko säätiön toimielimen jäsenille suoritettuja palkkiota pidettävä kohtuullisena sekä antavatko säätiön tilinpäätös ja toimintakertomus oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnasta. Huomattava on, että tilintarkastuslain tilintarkastuskertomukselle asettama vaatimus maininnasta, antaako tilinpäätös kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, ei korvaa tätä kohtaa (PRH 2013). Näin ollen myöskään patentti- ja rekisterihallitus ei ota kantaa säätiöiden tilikirjan rakenteeseen.

#### 4.4 Hyvä säätiötapa

Säätiölain määräysten ollessa hyvin väljät sekä säätiön valvonnan ollessa pääosin kuitenkin vain jälkikäteisvalvontaa, on säätiön toiminnan kannalta tärkeää, että hallitus sekä asiamiehet tiedostavat hyvän hallinnon sekä toiminnan periaatteet. Säätiön tulisi laatia hyvää hallintotapaa koskevat ohjeet sekä myös noudattaa niitä. Jos säätiöltä puuttuu hyvää hallintotapaa koskeva ohjeistus säätiö voi tukeutua Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ry:n laatimiin ja hyväksymiin säätiöiden hyvää hallintoa koskeviin ohjeistuksiin. Tällöin on kuitenkin aina muistettava kunkin säätiön mahdolliset omat erityispiirteensä ja soveltaa ohjeita siinä määrin, kun ne eivät ole ristikkäin säätiön omien sääntöjen kanssa. Suositeltavaa on kuitenkin, että jokainen säätiö laatisi itse oman ohjeistuksen huomioiden kyseessä olevan säätiön perimmäinen tarkoitus (Vierros ym. 2010, 26). Säätiö X noudattaa säätiöiden ja rahastojen laatimaa ohjeistusta.

#### 4.5 Kirjanpitolaki

Kirjanpitolain (1336/1997) 1:1.1 §:n 6 kohdan mukaan säätiöt ovat aina kirjanpitovelvollisia. Kirjanpitolaissa ei ole erillisiä säännöksiä säätiön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskien. Niiden kirjanpidon hoidossa ja tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kirjanpitolain 1:3 §:stä ilmenevää hyvän kirjanpitotavan ja 3:2 §:stä ilmenevää oikeiden ja riittävien tietojen yleisperiaatteita (KILA 2012)

Kirjanpitolain 1:3 §:ssä on säännökset aatteellisen yhteisön ja säätiön tuloslaskelman kaavasta. Kuhunkin ryhmään kuuluvat tuotot ja kulut on esitettävä riittävästi eriteltyinä tuloslaskelmassa tai sen liitteenä. Varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen eriteltävä lisäksi toiminnanaloittain tuloslaskelmassa tai sen liitteenä. Liiketoiminnasta saadaan ilmoittaa vain sen tuottojen ja kulujen summat, jolloin tuloslaskelmaan on liitettävä liiketoiminnasta laadittu erillinen tuloslaskelma (KILA 2012). Lisäksi säätiön liiketoiminnasta saadaan tuloslaskelmassa ilmoittaa vain tuottojen ja kulujen summat, jolloin tuloslaskelmaan on liitettävä liiketoiminnasta laadittu erillinen tuloslaskelma (KPA 1:3.3§).

<b>Varsinainen toiminta</b>		
1. Tuotot		
2. Kulut		
a) Henkilöstökulut		
b) Poistot		
c) Muut kulut		
3. Tuotto-/Kulujäämä		
<b>Varainhankinta</b>		
4. Tuotot		
5. Kulut		
6. Tuotto-/Kulujäämä		
<b>Sijoitus- ja rahoitustoiminta</b>		
7. Tuotot		
8. Kulut		
9. Tuotto-/Kulujäämä		
<b>Satunnaiset erät</b>		
10. Satunnaiset tuotot		
11. Satunnaiset kulut		
12. Yleisavustukset		
13. Tilikauden tulos		
14. Tilinpäätössiirrot		
a) Poistoeron muutos		
b) Vapaaehtoisten varausten muutos		
15. Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		

Taulukko 1. Tuloslaskelman kaava (KPA 1:3.3§)

Kirjanpitolain 2:2 §:n mukaan kirjanpitovelvollisella tulee olla kirjanpitotileistä selkeä ja riittävästi eritelty luettelo, joka selittää tilien sisällön (tililuettelo tai tilikartta). Tämä luettelo on laadittava jokaiselta tilikaudelta erikseen. (Perälä & Perälä 2006, 71) Tilit on kirjanpitolain 2:2 §:n mukaan pidettävä jatkuvasti sisällöltään samana. Tilin sisältöä voidaan kuitenkin muuttaa toiminnan kehityksen, tililuettelon muutoksen tai muun erityisen syyn takia. Käytännössä yleisempi tapa lienee kuitenkin toiminnan muuttuessa lopettaa tarpeettomat tilit ja perustaa uusia, kehittyneitä, liiketapahtumia paremmin kuvaavia tilejä. (Perälä & Perälä 2006, 71) Kirjanpitolaki asettaa näin ollen vaatimuksia tilikirjan rakenteelle.

#### 4.6 Tuloverolaki ja elinkeinoverolaki

Tuloverolaki määrittelee verovelvolliset ja Elinkeinoverolaki puolestaan määrittelee elinkeinotulon (Lydman ym. 2005, 348). Tuloverolain mukaan yleishyödyllinen yhteisö on verovelvollinen saamastaan elinkeinotulosta (TVL 23 §). Yleishyödylliset yhteisöt

ovat näin ollen osittain verovapaita yhteisöjä tuloverotuksen näkökulmasta (Lydman ym. 2005, 350). Lähtökohtaisesti kaikki elinkeinotoiminnasta saatu tuotto on yleishyödyllisen yhteisön verotettavaa tuloa (Lydman ym. 2005, 356).

#### 4.7 Arvonlisäverolaki

Lähtökohta on, etteivät yleishyödylliset yhteisöt ole arvonlisäverovelvollisia toiminnastaan. Yleishyödyllisten yhteisöjen arvonlisäverovelvollisuus on suorassa yhteydessä tuloverolain säädöksiin. (Joki-Korpela, Jokinen, Klemola, Kontu & Takalo 2012, 21) Arvonlisäverolain 4 §:n mukaan tuloverolaissa tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö on arvonlisäverovelvollinen vain, jos sen harjoittamasta toiminnasta saatua tuloa pidetään tuloverolain mukaan yhteisön veronalaisena elinkeinotulona (Arvonlisäverolaki 4§). Myynti voi olla arvonlisäverollista vain silloin kun myyntiä voidaan pitää elinkeinotoimintana (Lydman, ym. 2005, 365). Jos tavarain tai palvelun myynnistä saatu tulo ei ole tuloverolaissa elinkeinotulona, on myynti samalla myös arvonlisäverotonta (Perälä & Perälä 2006, 301).

Arvonlisäverolain 102 §:n mukaan arvonlisäveron määrää laskettaessa verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta maksettavan veron (Perälä & Perälä 2006, 316).

Arvonlisäverolaki ei sinänsä ota kantaa tilikirjan rakenteeseen mutta arvonlisäverolainsäädännökset määrittävät, että tilikirjassa tulee olla sekä verolliset, että verottomat tilit. Verollisia tilejä käytetään ainoastaan elinkeinotoiminnan ostoissa. Lisäksi elinkeinotoiminnan tila-, puhelin- ja muista toimintakuluista saa tehdä arvonlisäverotuksessa vähennyksen. Samalla liiketoiminnan myynnistä on oikeus periä arvonlisävero, joka tilitetään valtiolle arvonlisäverovähennysten jälkeen.

Yleishyödyllisen toiminnan ostot kirjataan verottomille tileille arvonlisäverollisilla summilla, eikä arvonlisäveroa vähennetä. Samalla ei myöskään yleishyödyllisen toiminnan tuotoista tilitetä arvonlisäveroa.

## 5 Kirjanpidon tulkinta

Opinnäytetyön tässä luvussa tutkin kirjanpidon materiaaleja. Luvussa käsiteltävät tiliryhmät on otettu kirjanpidon tuloslaskelmista. Tämän tutkimusosuuden on tarkoitus selvittää, miten tilejä käytetään verollisessa elinkeinotoiminnassa ja verottomassa yleishyödyllisessä toiminnassa, onko tilien käytössä tapahtunut muutoksia vuosien varrella ja onko mahdollista, että joitain tiliryhmiä käyttää vain jompikumpi toiminta. Osan tutkimuksista olen suorittanut päätehtävittäin ja osan sitten elinkeinotoiminnan ja yleishyödyllisen toiminnan vertailuina. Vertailulukuina olen käyttänyt joko koko Säätiö X:n lukuja tai pureutuessa tarkemmin yksittäiseen toimintaan, niin silloin vain yksittäisen päätehtävän lukuja. Elinkeinotoimintaan olen ottanut ainoastaan Säätiö X:n työpajatoiminnan ja yleishyödylliseen toimintaan olen laskenut mukaan muut päätehtävät mukaan lukien myös hallinto.

Yksittäisientilien tilien käyttöprosentista olen tehnyt vertailun (Liite 2). Tilipareja (esimerkiksi Raaka-aineet 0 % ja Raaka-aineet 24 %) en myöskään ole tutkinut. Pääpaino tässä luvussa esitettävissä vertailuissa on eri tiliryhmien välinen vertailu.

### 5.1 Säätiö X, tuloslaskelman kaava

Säätiö X:n tuloslaskelman kaava noudattaa kirjanpitoasetuksen 1:3§:ssä annettua tuloslaskelman kaavaa.

<b>Varsinainen toiminta</b>
<b>Tuotot</b>
Tuotot yhteensä
<b>Kulut</b>
<b>Henkilöstökulut</b>
Palkat
Eläkekulut
Muut henkilösivukulut
Henkilöstökulujen oikaisuerät
Henkilöstökulut yhteensä
<b>Poistot</b>
Poistot yhteensä
<b>Muut kulut</b>
Vapaaehtoiset henkilösivukulut
Toimitilakulut
Kone- ja laitekulut
Matkakulut
Markkinointi ja edustuskulut
Muut hallintokulut
Muut liikeykulut
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
<b>Muut kulut yhteensä</b>
<b>Kulut yhteensä</b>
<b>Varsinainen toiminta yhteensä</b>
<b>Varsinaisen toiminnan tuottojäämä</b>
<b>Tuottojäämä</b>
<b>Sijoitus- ja rahoitustoiminta</b>
<b>Tuotot</b>
Tuotot yhteensä
<b>Kulut</b>
Kulut yhteensä
<b>Sijoitus- ja rahoitustoiminta</b>
<b>Tuottojäämä</b>
<b>Tilikauden ylijäämä</b>
<b>Tilikauden ylijäämä</b>

Taulukko 2. Säätiö X tuloslaskelman kaava

Taulukossa 2 esitetty Säätiö X:n tuloslaskelman kaava on suora otos Säätiö X:n tuloslaskelmasta.



## 5.2 Tiliryhmien käyttö

Tilikirjassa tilejä on vuonna 2012 ollut käytössä yhteensä 148 kappaletta kulujen puolella, näistä tileistä 134:lle on tehty kirjauksia (liite 2). Tuotoissa tilejä on käytössä neljätoista (14), joista yhdelletoista (11) on tehty kirjauksia. Tilit jakautuvat taulukon 1 mukaan seuraavasti kaikista kuluista 56,84 % kirjautuu palkkoihin, poistoihin kirjautuu 0,66 % kaikista kuluista ja muihin kuluihin on kirjautunut 42,61 % vuonna 2012. Kappalemäärällisesti tilit jakautuvat seuraavasti: palkkahallinnossa on käytössä 16,15 % kaikista tileistä, poistoissa on käytössä 0,77 % kaikista tileistä ja muissa kuluissa on käytössä 83,08 % kaikista tileistä vuonna 2012.

Tilien tiliryhmäjakauma ovat hieman muuttuneet vuosien 2012 ja 2013 välillä. Henkilöstökulujen käyttö on euromääräisesti noussut kun suhteutetaan henkilöstökuluja kaikkiin kuluihin mutta samalla palkkakulutilien määrä on vähentynyt. Puolestaan muissa kuluissa muutos on ollut päinvastainen, tänne kirjattavia tuotteita on euromääräisesti ostettu vähemmän mutta samalla kuitenkin tilienmäärä suhteessa kaikkiin kirjanpidon kulutileihin on kasvanut.

Kulut	2012		2013		MUUTOS	
	€	KPL	€	KPL	€	KPL
<b>Henkilöstökulut</b>						
Palkat	54,86 %	9,23 %	58,17 %	7,03 %	3,31 %	-2,20 %
Eläkekulut	9,64 %	1,54 %	9,86 %	2,34 %	0,22 %	0,81 %
Muut henkilösivukulut	2,30 %	3,08 %	1,97 %	2,34 %	-0,33 %	-0,73 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-2,82 %	2,31 %	-3,39 %	1,56 %	-0,57 %	-0,75 %
Henkilöstökulut yhteensä	63,97 %	16,15 %	66,61 %	13,28 %	2,64 %	-2,87 %
<b>Poistot</b>						
Poistot yhteensä	0,62 %	0,77 %	0,23 %	1,56 %	-0,39 %	0,79 %
<b>Muut kulut</b>						
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	1,38 %	4,62 %	2,20 %	7,03 %	0,82 %	2,42 %
Toimitilakulut	13,35 %	9,23 %	13,61 %	9,38 %	0,26 %	0,14 %
Kone- ja laitekulut	5,13 %	13,08 %	4,28 %	14,84 %	-0,85 %	1,77 %
Matkakulut	1,49 %	8,46 %	0,84 %	7,03 %	-0,65 %	-1,43 %
Markkinointi ja edustuskulut	0,78 %	6,15 %	0,76 %	7,03 %	-0,02 %	0,88 %
Muut hallintokulut	3,03 %	16,15 %	2,30 %	16,41 %	-0,73 %	0,25 %
Muut liikekulut	1,21 %	9,23 %	1,96 %	7,03 %	0,75 %	-2,20 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9,05 %	16,15 %	7,21 %	16,41 %	-1,84 %	0,25 %
Muut kulut yhteensä	35,40 %	83,08 %	33,16 %	85,16 %	-2,24 %	2,08 %

Taulukko 3. Säätiö X tiliryhmäjakauma 2012 ja 2013

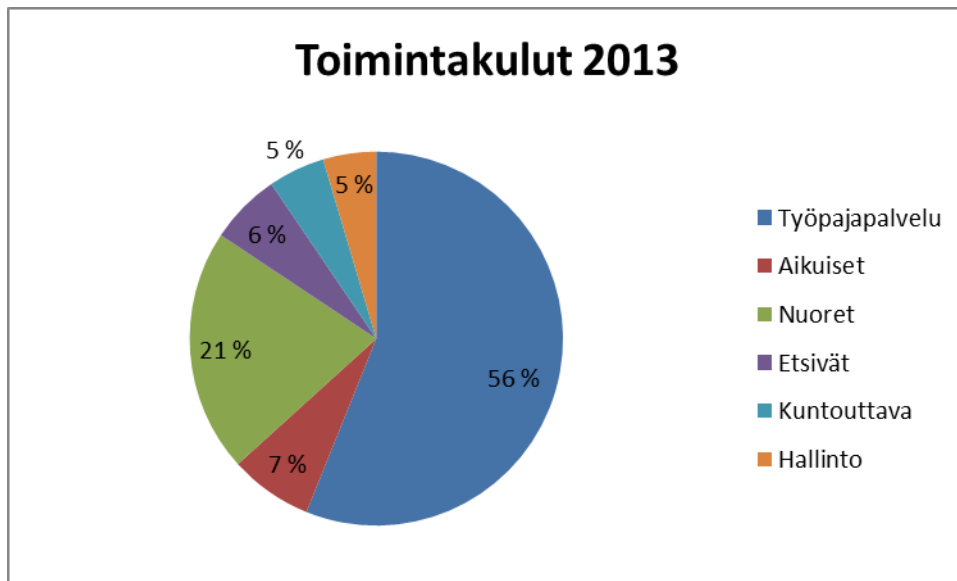
Taulukossa kolme esitettyä prosenttia on laskettu vuoden kaikista kuluista.

### 5.3 Toimintakulut päätehtäviin

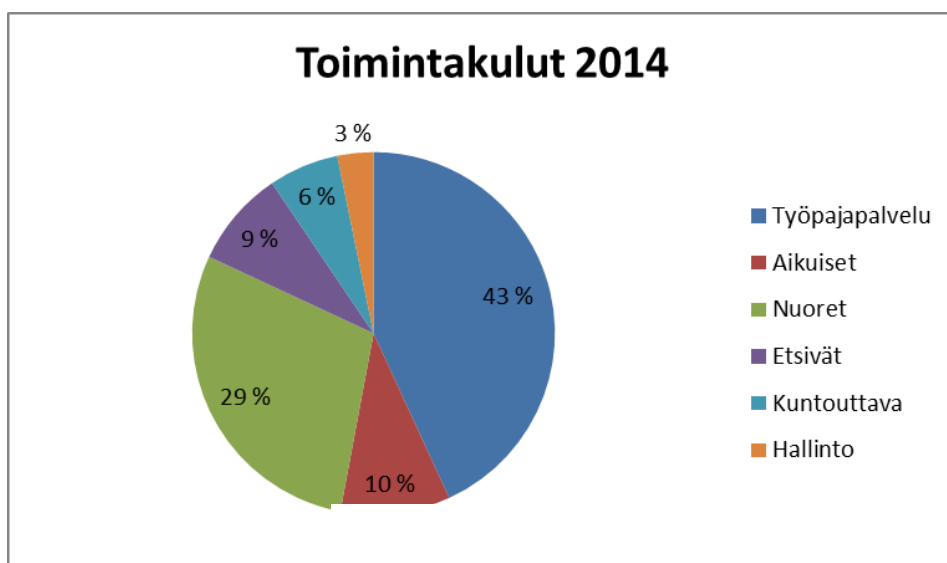
Toimintakulut on jaettu seuraaviin päätehtäviin työpajapalvelut (elinkeinotoiminta), aikuisten työpajatoiminta, nuorten työpajatoiminta, etsivänuorisotyö, kuntouttava työtoiminta ja yleishallinto. Toimintakulu jaottelussa on verrattu vuotta 2013 toteumaa tammi-lokakuu sekä vuodelle 2014 tehtyä talousarvioita. Vuoden 2012 lukuja ei ole huomioitu toimintakululaskelmassa. Vuoden 2013 ja 2014 ovat yhtenevät toimintojen osalta. Vuoden 2012 päätehtävät ovat olleet aikuisten työpajapalvelut, nuorten työpajapalvelut, etsivä nuorisotyö sekä yleishallinto ja näiden sisällä on ollut elinkeinotoiminta. Vuodelta 2012 saatu informaatio ei ole suoranaisesti vertailukelpoista tässä kohtaa.

Toimitilakuluihin on laskettu mukaan tuloslaskelman kaavan muut kulut. Toimintakulujen vertailulukuna on käytetty koko Säätiö X:n muita kuluja.

Työpajapalvelulle (elinkeinotoiminnalle) on kohdistunut 56 % kuluista vuonna 2013 (kuvio 1). Työpajapalveluiden kulujen odotetaan laskevan 13 prosenttiyksikköä vuoteen 2014 (kuvio 2). Kuitenkin on huomattavaa, että elinkeinotoiminta on kulujen näkökulmasta yhtä merkittävässä asemassa Säätiö X:ssä kuin yleishyödyllinen toiminta. Näin ollen tilikirjassa tulee olla yhdenvertaisesti sekä verollisia että verottomia tilejä.



Kuvio 1. Toimintakulut 2013



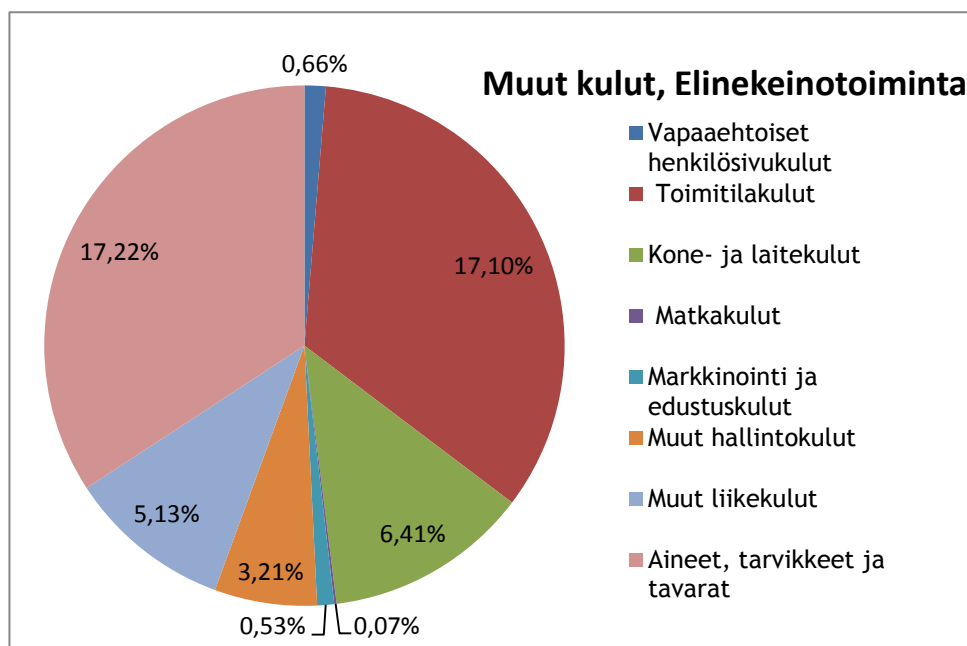
Kuvio 2. Toimintakuluarvio 2014

Kuvioissa kolme ja neljä on tehty muiden kulujen vertailu viety hieman pidemmälle. Kuvassa kuusi on avattu mistä tiliryhmistä elinkeinotoiminnan muut kulut koostuvat ja kuvassa seitsemän vastaava avaus on suoritettu yleishyödylliselle toiminnalle. Tiedot on poimittu vuoden 2014 talousarvion pohjalta ja vertailulukuna on käytetty mui-

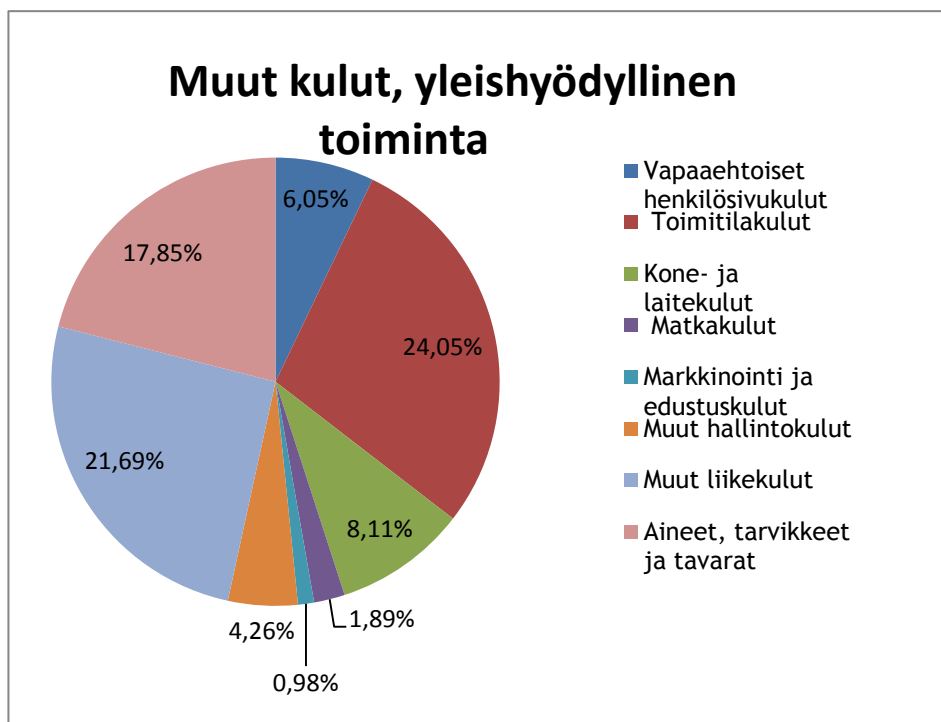
den kulujen yhteissummaa elinkeinotoiminnassa ja yleishyödyllisessä toiminnassa, ei muiden kulujen yhteissummaa koko Säätiö X:ssä.

Yleishyödyllisen toiminnan suurin yksittäinen kuluryhmä on toimitilakulut (kuvio 4) kun taas liiketoiminnassa suurin yksittäinen kuluryhmä on aineet, tarvikkeet ja tavarat (kuvio 3). Oli oletettavissakin, että elinkeinotoiminnassa aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat suuri kuluryhmä mutta huomattavaa on, että sama kuluryhmä on kolmanneksi suurin myös yleishyödyllisessä toiminnassa. Kuitenkin on tärkeä huomioda, että ei vertailulukuna ole koko Säätiö X:n muut kulut.

Saadakseni tilanteesta vielä realistisemmän kuvan, tein vertailun miten jakauma muuttuu kun vertailu kohteena on koko Säätiö X:n muut kulut. Lisäksi laajensin seuraavaa tutkimusta käsittämään myös tuottoja, poistoja ja henkilöstökuluja (Kuva 8).



Kuvio 3. Muiden kulujen jakautuminen elinkeinotoiminnassa, TA 2014



Kuvio 4. Muiden kulujen jakautuminen yleishyödyllisessä toiminnassa, TA 2014

Tulo- ja kulujakauma toimialoittain	Elinkeinotoim.			Yleishyld.		
Toteuma 2013 (1-10) ja talousarvio 2014	2013	2014	Muutos %	2013	2014	Muutos %
<b>Varsinainen toiminta</b>						
<b>Tuotot</b>						
Tuotot yhteensä	21 %	22 %	1 %	79 %	78 %	1 %
<b>Kulut</b>						
<b>Henkilöstökulut</b>						
Henkilöstökulut yhteensä	14 %	9 %	-5 %	86 %	91 %	-5 %
<b>Poistot</b>						
Poistot yhteensä	91 %	93 %	2 %	9 %	7 %	2 %
<b>Muut kulut</b>						
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	21 %	10 %	-11 %	79 %	90 %	-11 %
Toimitilakulut	69 %	50 %	-19 %	31 %	50 %	-19 %
Kone- ja laitekulut	60 %	54 %	-6 %	40 %	46 %	-6 %
Matkakulut	6 %	4 %	-2 %	94 %	97 %	-3 %
Markkinointi ja edustuskulut	42 %	40 %	-2 %	58 %	61 %	-3 %
Muut hallintokulut	48 %	52 %	4 %	52 %	48 %	4 %
Muut liikekulut	25 %	20 %	-5 %	75 %	79 %	-4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	96 %	62 %	-34 %	4 %	38 %	-34 %
Muut kulut yhteensä	56 %	43 %	-13 %	44 %	57 %	-13 %

Taulukko 4. Tiliryhmä jakauma kokonaisuuteen verrattessa

Kuviossa viisi on nähtävissä, että aineet tarvikkeet ja tavarat tili on ollut 96 prosenttisesti elinkeinotoiminnan käytössä. Vain neljä prosenttia kaikista aineista, tarvikkeista ja tavaroista on vuonna 2013 kohdistunut yleishyödylliseen toimintaan. Vuonna 2014 on arvioitu tämän suhteen muuttuvat melko paljon.

## 5.4 Yhteenveto

Tutkimukseni mukaan elinkeinotoiminta ja yleishyödyllinen toiminta ovat hyvin tasavertaiset keskenään kulujakautumaltaan Säätiö X:ssä. On todellista, että verollisia ja verottomia tilejä tarvitaan tilikirjassa samassa suhteessa. Elinkeinotoiminnan kulut eivät asetu pelkästään aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin vaikka suuri osa sinne kirjautuukin. Tilannetta ollaan kuitenkin tasapainottamassa vuonna 2014.

Tiliryhmien tilimäärä on ollut melko vakio vuodesta 2012. Suuria lisäyksiä mihinkään tiliryhmään ei ole tullut. Sellaisia tiliryhmiä ei ole olemassa, mihin ei tulisi lainkaan kirjauksia, vaan kaikki tiliryhmät ovat käytössä. Huomioitavaa on kuitenkin, että tutkiessa tilikirjaa, tuloslaskelmia ja tilikarttaa tiedot eivät ole yhtenevät. Tuloslaskelmassa on käytetty sellaisia tilejä, joita tilikirjassa ei ole esitetty lainkaan (liite 2). Toisaalta sellaisia tilejä, mitä on tilikirjassa, ei ole käytetty lainkaan tuloslaskelmassa. Tilikirja ei ole kohdannut kirjanpitoa. Tilikirjan sisältämä tieto, ei ole ollut täsmällistä, koska kirjauksia on tehty mielestäni aivan muilla perusteilla, tuntuman mukaan.

Tiliryhmät on kuitenkin lajiteltu oikein säätiöiden tuloslaskelman kaavan mukaisesti varsinaisessa toiminnassa. Pohja tilikirjalle on hyvä, oikeanlaisten tietojen saaminen itse tilikirjaan on avainasemassa.

## 6 Tilikartta

Tilikarttaa perustettaessa eriluontoisille tuloille, menoille ja rahoitustapahtumille avataan omat tilinsä. Samalla tulee kuitenkin huolehtia kirjanpitolain 2:6 §:n aukottoman kirjausketjun (audit trail) vaatimuksesta, että liiketapahtumat tulee merkitä kirjanpitoon siten että kirjausten yhteys tositteesta peruskirjanpitoon ja pääkirjanpitoon sekä pääkirjanpidosta tuloslaskelmaan ja taseeseen on vaikeuksitta todistettavissa. Käytännössä tililuettelosta tuloslaskelmaan päätyvät tuotto ja kulutilit muodostavat yleensä oman ryhmänsä ja taseeseen päätyvät omaisuus- ja pääomatilit oman ryhmänsä. (Perälä & Perälä 2006, 71) Säätiö X:n kirjanpito ohjelmassa nämä tulostiliryhmät ja tasetiliryhmät luokitellaan kaavanumeron perusteella. Saman kaavanumeron omaavat tilit kuuluvat samaan ryhmään.

Tässä luvussa käydään läpi varsinaisen toiminnan tilikartan tiliryhmät ja tehdään yhteenveto tileistä joita tullaan käyttämään tilikirjassa 2014.

Kaikki tiliryhmät on alla avattu tileiksi. Ensimmäinen sarake kertoo tilin numeron kirjanpidossa, seuraava sarake kertoo tilin nimen kirjanpidossa, tästä seuraavassa sarakkeessa on arvonlisäveroprosentti ja viimeinen sarake kertoo tilin kaavanumeron eli numeron, jonka mukaan tili kuuluu tiettyyn tiliryhmään.

Taulukoissa vaaleanharmaalla merkityt tilit eivät ole olleet mukana vuoden 2013 tilikirjassa.

## 6.1 Tuotot

Taulukossa viisi on listaus Säätiö X:n tilikartan tuotoista. Näistä tileistä vuoden 2014 tilikirjaan tullaan siirtämään ainoastaan toiminnassa tarvittavat tilit.

Tilejä 3005-3007 (projektituotot) ei ole käytetty lainkaan toiminnan aikana (liite 2). Tiliä 3201 ei tulla lisäämään vuoden 2014 tilikirjaan, koska käännetty arvonlisäverovelvollisuus käsittää uudisrakentamista, perusparantamista, korjausrakentamista sekä muutos-, laajennus- ja kunnostustöitä, joita Säätiö X tekee vain satunnaisesti (tilapäisesti, ei toistuvasti ja vain vähäistä rakentamista). Näin ollen käännetty arvonlisäverovelvollisuus ei koske Säätiö X:ää (Miettinen 2012).

Tili 3209 pidetään tilikirjassa vaikka sillä ei ole ollut käyttöä. Säätiö X ei tällä hetkellä harjoita sellaista elinkeinotoimintaa, joka kuuluisi 10 % arvonlisäveronpiiriin. Tällaista elinkeinotoimintaa olisivat kirjat, lääkkeet, liikuntapalvelut, elokuvanäytökset, kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien sisäänpääsy, henkilökuljetus, majoituspalvelut ja televisio- ja yleisradiotoiminnasta saadut korvaukset (Arvonlisäverotus 2013). Tulevaisuudessa on mahdollista, että tilille on tarvetta.

Tili 3240 Muun myyntituotot poistetaan tilikirjasta, koska Säätiö X:llä ei ole muita myyntituottoja, kuin tilien 3200-3223 (pois lukien tili 3201) myynti. Tämän tilin käyttö on lisäksi ollut erittäin pientä vuosina 2012 ja 2013 (liite 2).

Tiliä 3999 sisäiset vyörytykset tullaan lisäämään vuoden 2014 tilikirjaan.

Lahjoituksille ei tilikirjassa ole omaa tuottotiliä, koska kirjanpitolautakunnan lausunnon 1328/1995 mukaan saadut lahjoitukset tulee kirjata varainhankinnan tuotoksi tai

satunnaiseksi tuotoksi. Satunnaiseksi tuotoksi kirjattava lahjoitus tulee olla KPL 4:2 §:n mukaisesti kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeavat, kertaluonteinen ja olennainen tapahtuma. Tilikirja käsittää ainoastaan varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut. (Perälä & Perälä 2006, 106)

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
3000	Rahoitustuotot, valtio	24	31100
3003	Oppisopimustuotot	24	31100
3004	Muut tuet ja avustukset	24	31100
3005	Projektituotot	24	31100
3006	Projektituotot, kunta 0%	24	31100
3007	Projektituotot, yksityinen (0%)	24	31100
3023	Rahoitustuotot, kunta alv 0%	24	31100
3200	Myynti 0%	24	31100
3201	Rakennuspalvelun veroton myynti	24	31100
3209	Myynti 10%	10	31100
3213	Myynti 14%	14	31100
3223	Myynti 24%	24	31100
3240	Muut myyntituotot 0%	10	31100
3245	Muut tuotot 0%	24	31100
3299	Myyntin oikaisut	10	31100
3999	Sisäiset vyörytykset	24	31100

Taulukko 5. Tilikartta, Tuotot

## 6.2 Palkat

Taulukossa kuusi on listaus Säätiö X:n tilikartassa olevista palkkatileistä. Näistä tileistä kaikki tilit ovat vuoden 2013 tilikirjassa esiintyviä tilejä. Tilikirjaan näistä tileistä jätetään pois ainoastaan tili 4105, siitä syystä ettei Säätiö X maksa tulospalkkioita tällä hetkellä. Säätiö X ei ole myöskään vuosina 2012 ja 2013 maksanut tulospalkkioita, silti tilille on tehty molempina vuosina kirjauksia. Nämä kirjaukset ovat virheellisiä, tarpeettoman tilin poistamisella varmistetaan tämän laatuisten virheiden tapahtuminen.

Tiliä 4110 lomapalkkajaksotus ei ole tilikartassa. Tili on kuitenkin ollut käytössä vuonna 2013. Tili tulee olemaan käytössä myös vuonna 2014. Tätä tiliä ei kuitenkaan tässä kohdassa lisätä tilikirjaan. Kysymyksessä on tilikarttalisäys, joka tulee hyväksyttävä johtoryhmässä.



Tilinro.	Tili	Kaava
4000	Hallintopalkat	32410
4002	Työllistämistuetut palkat	32410
4003	Vakinaisten palkat	32410
4004	Määräaikaisten palkat	32410
4103	Kokouspalkkiot	32410
4104	Muut palkkiot	32410
4105	Tulospalkkiot	32410
4106	Lisä- ja ylityöpalkat	32410
4107	Lomarahat	32410
4108	Luontaisedut	32410
4109	Luontaisetujen vastatili	32410

Taulukko 6. Tilikartta, Palkat

### 6.3 Eläkekulut

Taulukossa seitsemän on listattu Säätiö X:n tilikartassa esiintyvät eläkekulut. Näistä kuluista tili 4501 ei ole ollut käytössä vuoden 2012 eikä vuoden 2013 tilikirjassa. Eläkevastuut tiliä ei ole käytetty vuosina 2012 ja 2013. (Eläkevastuu tiliä käyttävät ainoastaan eläkesäätiöt.

Tilinro.	Tili	Kaava
4500	Kuel-maksut	32420
4501	Eläkevastuut	---
4502	Varhemaksut	32420

Taulukko 7. Tilikartta, Eläkekulut

### 6.4 Muut henkilösivukulut ja henkilöstökulujen oikaisuerät

Taulukossa kahdeksan on listattu Säätiö X:n tilikartassa esiintyvät muut henkilösivukulut ja taulukossa yhdeksän on listattu Säätiö X:n tilikartassa esiintyvät henkilöstökulujen oikaisuerät. Näistä molempien tiliryhmien tilit tullaan kaikki siirtämään tilikirjaan sellaisenaan. Lisäksi muihin henkilöstösivukuluihin tullaan lisäämään tili 4610 lomapalkkajaksoituksen sivukulut. Kysymyksessä on tilikartta muutos, joten se tulee hyväksyttävä johtoryhmässä ja näin ollen tuota tiliä ei ole lisätty liitteenä (liite 1) olevaan tilikirjaan.

Tilinro.	Tili	Kaava
4600	Sosiaaliturvamaksut	32430
4602	Tapaturma- ja ryhmähenkivakuutus	32430
4603	Työttömyysvakuutusmaksu	32430

Taulukko 8. Tilikartta, Muut henkilösivukulut

Tilinro.	Tili	Kaava
4900	Sotumaksuoikaisut	32440
4902	Kela-korvaukset	32440
4903	Muut oikaisuerät	32440
4904	Työllistämistuki	

Taulukko 9. Tilikartta, Henkilöstökulujen oikaisuerät

## 6.5 Poistot

Taulukossa kymmenen on esitetty Säätiö X:n poistotilit. Tiliryhmä tullaan siirtämään sellaisenaan tilikirjaan, ainoastaan tilikarttaan sekä myös tilikirjaan tullaan korjamaan tilin 5001 nimessä esiintyvä kirjoitusvirhe. Kyseessä on Poistot, aineettomat hyödykkeet tili.

Poistojen ohjeistamista tullaan lisäämään huomattavasti tilikirjaan.

Tilinro.	Tili	Kaava
5000	Poistot, aineelliset hyödykkeet	32500
5001	Poistot, aineelliset hyödykkeet	32500

Taulukko 10. Tilikartta, Poistot

## 6.6 Vapaaehtoiset henkilösivukulut

Taulukossa 11 on listattu Säätiö X:n vapaaehtoisten henkilösivukulujen tileistä. Harmaalla on merkitty ne tilit, jotka eivät olleet mukana tilikirjassa 2013. Tilejä 6009 ja 6010 on kuitenkin käytetty vuonna 2013. Nämä tilit on lisätty tilikarttaan kesken tilikauden, joten niitä ei ole julkaistu tilikirjassa vuonna 2013. Vuoden 2014 tilikirjassa tullaan julkaisemaan tilit 6009 ja 6010.

Tili 6003 tulee jäämään myös vuoden 2014 tilikirjasta pois, koska tämä tili on peruja ennen vuotta 2009 toimineen säätiön toiminnasta. Silloin säätiö tarjosi työntekijöilleen aamiaisen ja sen kulut kirjattiin tälle tilille. Säätiö X ei kuitenkaan ole jatkanut tätä ja näin ollen tämä tili on jäänyt käyttämättä. Vuonna 2012 tälle tilille on viimeksi tehty yksittäinen kirjaus (liite 2).

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6000	Henkilökunnan koulutus		32610
6001	Henkilökunnan virkistys		32610
6002	Työterveyshuolto 0%		32610
6003	Ruoka- ja kahvitarjoilu henkilökunnalle		32610
6004	Työvaatteet ja suojavälineet		32610
6005	Muut vapaaehtoiset henkilösivukulut		32610
6006	Henkilökunnan koulutus 24%	24	32610
6007	Henkilökunnan virkistys 24%	24	32610
6008	Työvaatteet ja suojavälineet 24%	24	32610
6009	Henkilökunnan virkistys 14%	14	32610
6010	Henkilökunnan virkistys 10%	10	32610

Taulukko 11. Tilikartta, Vapaaehtoiset henkilösivukulut

## 6.7 Toimitilakulut

Taulukossa 12 on listattu Säätiö X:n tilikartassa olevat toimitilakulut. Kaikki tämän tiliryhmän tilit esiintyivät vuoden 2013 tilikirjassa. Tämä tiliryhmä on pysynyt koskemattomana vuosina 2012 ja 2013 (liite 2). Vuodelle 2014 tilikirjaan tästä tiliryhmästä ei siirretä tiliä 6166 kiinteistövero, koska Säätiö X:n toimipisteet on vuokrasuhteisia, eikä niistä näin ollen makseta kiinteistöveroa. Tiliä ei näin ollen ole käytetty myöskään vuosina 2012 ja 2013 (liite 2).

Tili 6100 tulee tarkistaa tilikartasta, koska siltä puuttuu kaava.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6100	Vuokrat ja vastikkeet		
6101	Huolto- ja korjauspalvelut, korjaustarvikkeet		32620
6102	Siivouspalvelut ja -tarvikkeet		32620
6103	Vesi		32620
6104	Sähkö		32620
6105	Muut toimitilakulut		32620
6160	Vuokrat- ja vastikkeet 24%		32620
6161	Huolto- ja korjauspalvelut, korjaustarvikkeet 24%	24	32620
6162	Siivouspalvelut ja -tarvikkeet 24%	24	32620
6163	Vesi 24%	24	32620
6164	Sähkö 24%	24	32620
6165	Muut toimitilakulut 24%	24	32620
6166	Kiinteistöverot	24	32620

Taulukko 12. Tilikartta, Toimitilakulut

#### 6.8 Kone- ja laitekulut

Taulukossa 13 on listattu Säätiö X:n tilikartassa olevat kone- ja laitekulutilit. Tämä tiliryhmä sisältää kolmanneksi eniten tilejä kaikista säätiön tulostiliryhmistä (liite 2). Tilit 6204 ja 6464 ovat tilit, jotka tulevat vuoden 2014 tilikirjaan selkeyttämään kirjausperiaatteita. Näitä tilejä on käytetty jo vuonna 2013, vaikka ne eivät tilikirjassa ole esiintyneet vielä vuonna 2013.

Tili 6463 tullaan poistamaan tilikirjasta vuodelle 2014. Tiliä muut kone- ja laitemaksut ei tarvita. Tilille on tehty vuonna 2013 melko vähän kirjauksia (liite 2). Lisäksi Tiliryhmässä on jo hyvin luokiteltu eri tileille erilaiset kone- ja laitemaksut. Säätiö X:n toiminta huomioon ottaen, ei muun laisia kone- ja laitemaksuja pitäisi tulla.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6200	Polttoaineostot	---	32630
6201	Korjaus- ja varaosat	---	32630
6202	Katsastusmaksut	---	32630
6203	Autovakuutukset	---	32630
6204	Koneiden ja laitteiden ylläpito 0%	---	32630
6260	Polttoaineostot 24%	24	32630
6261	Korjaus- ja varaosat 24%	24	32630
6300	ATK-palvelut ja -lisenssimaksut	---	32630
6301	ATK-tarvikkeet	---	32630
6360	ATK-palvelut ja -lisenssimaksut 24%	24	32630
6361	ATK-tarvikkeet 24%	24	32630
6400	Alle 3 vuoden kalusto ja välineistö	---	32630
6401	Pientyökalut ja -välineet	---	32630
6402	Kone- ja kalustovuokrat	---	32630
6460	Alle 3 vuoden kalusto ja välineistä 24%	24	32630
6461	Pientyökalut ja -välineet 24%	24	32630
6462	Kone- ja kalustovuokrat 24%	24	32630
6463	Muut kone- ja laitemaksut 24%	24	32630
6464	Koneiden ja laitteiden ylläpito 24%	24	32630

Taulukko 13. Tilikartta, Kone- ja laitekulut

## 6.9 Matkakulut

Taulukossa 14 on kaikki Säätiö X:n tilikartassa olevat matkakulut. Tiliryhmä on esitetty vuoden 2013 tilikirjassa kokonaisuudessaan. Vuodelle 2014 tilikirjaan tulee myös kaikki tilit vain niiden selitteitä parannetaan.

Tilit 6505 ja 6565 ovat olleen käyttämättömiä vuonna 2013 (liite 2). Näitä tilejä ei kuitenkaan poisteta käytöstä vaan niille kirjataan selkeämpi tarkoitus tilikirjassa.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6500	Majoitus- ja ravitsemispalvelut	---	32640
6501	Kilometrikorvaukset	---	32640
6502	Matkaliput	---	32640
6503	Päivärahat	---	32640
6504	Kuljetuspalvelut	---	32640
6505	Muut matkakustannukset	---	32640
6560	Majoitus- ja ravitsemispalvelut 10%	10	32640
6561	Majoitus- ja ravitsemispalvelut 14%	14	32640
6562	Majoitus- ja ravitsemispalvelut 24%	24	32640
6563	Matkaliput 10%	10	32640
6564	Kuljetuspalvelut 24%	24	32640
6565	Muut matkakustannukset 24%	24	32640

Taulukko 14. Tilikartta, Matkakustannukset

#### 6.10 Markkinointi- ja edustuskulut

Taulukossa 15 on kaikki Säätiö X:n tilikartalla olevat markkinointi- ja edustuskulu tilit. Tiliryhmä on pysynyt vakiona vuosina 2012 ja 2013 eikä vuonna 2014 tiliryhmään tulla tekemään muita muutoksia kuin selventämään kirjausohjetta tilikirjaan.

Tämän tiliryhmän haasteellisin tili on 6701 lahjoitukset, jonne kuuluisi kirjata Säätiö X:n tekemät lahjoitukset. Vuonna 2013 tilille on kirjattu säätiöön tulevat lahjoitukset (liite 2). Tilin selitettä tulee tarkentaa.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6600	Edustuskulut 0%	---	32650
6650	Lehti-ilmoitukset	---	32650
6651	Painatuspalvelut	---	32650
6652	Muut markkinointikulut	---	32650
6653	Lehti-ilmoitukset 24%	24	32650
6654	Painatuspalvelut 24%	24	32650
6655	Muut markkinointikulut 24%	24	32650
6700	Huomionosoitukset	---	32650
6701	Lahjoitukset	---	32650

Taulukko 15. Tilikartta, Markkinointi- ja edustuskulut

## 6.11 Muut hallintokulut

Taulukossa 16 on Säätiö X:n tilikartalla olevat muut hallintokulut. Tämän tiliryhmän kaikki tilit ovat olleet vuoden 2013 tilikirjassa. Muut hallintokulut ovat tilimäärällisesti suurin tiliryhmä yhdessä aineet, tarvikkeet ja tavat tiliryhmän kanssa. Vuodelle 2014 tiliryhmään ei tulla tekemään muita kuin ohjeellisia muutoksia tilikirjaan. Vaikka tiliryhmä on laaja, eikä kirjausten arvo kokonaiskustannuksiin nähden ole suuri, ei tilejä silti tulla vähentämään. Tämä tiliryhmä sisältää hyvin laajasti erilaiset hallinnolliset kulut mutta näiden kulujen yhdisteleminen, esimerkiksi posti- ja toimistotarvikemaksuiksi heikentäisi raportoitavuutta ja kulujen seurantaa.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6750	Kirjanpitopalvelut	---	32660
6751	Tilintarkastuspalvelut	---	32660
6752	Asiantuntijapalvelut	---	32660
6753	Vakuutusmaksut ja -palvelut	---	32660
6754	Koulutuspalvelut	---	32660
6755	Muut palvelut 0%	---	32660
6760	Kirjanpitopalvelut 24%	24	32660
6761	Tilintarkastuspalvelut 24%	24	32660
6762	Asiantuntijapalvelut 24%	24	32660
6763	Vakuutusmaksut ja -palvelut 24%	24	32660
6800	Postipalvelut	---	32660
6801	Pankkipalvelumaksut	---	32660
6802	Matkapuhelinmaksut	---	32660
6803	Kopiopalvelut	---	32660
6804	Kokous- ja neuvottelupalvelut	---	32660
6805	Toimistotarvikkeet	---	32660
6806	Postipalvelut 24%	24	32660
6807	Pankkipalvelumaksut 24%	24	32660
6808	Matkapuhelimaksut 24%	24	32660
6809	Kopiopalvelut 24%	24	32660
6810	Kokous- ja neuvottelupalvelut 24%	24	32660
6811	Toimistotarvikkeet 24%	24	32660
6812	Muut hallintokulut	---	32660
6813	Koulutuspalvelut 24%	24	32660
6814	Kokous- ja neuvottelupalvelut 24%	14	32660
6980	Muut palvelut 10%	10	32660
6981	Muut palvelut 24%	24	32660

## Taulukko 16. Tilikartta; Muut hallintokulut

## 6.12 Muut liikekulut

Taulukossa 17 on kaikki Säätiö X:n tilikartalla olevat muut liikekulut. Tämä tili-ryhmä on Säätiö X:n pienimmällä käytöllä muista kuluista.

Vuoden 2014 tilikirjaan tullaan lisäämään tili 6889 ainoana uutena tilinä, tämä tili on tilin 3999 (ryhmässä tuotot) vastatili. Vuodelle 2014 tilikirjasta poistetaan tilit 6870 Vähennyskelpoiset muut liikekulut, 6871 Vähennyskelvottomat muut liikekulut ja 6872 Käyttöomaisuuden luovutustappiot.

Tilit 6881 Muut vuokrat ja 6883 Muut vuokrat 24 % tullaan nimeämään uudelleen ”Autojen leasingmaksut” tileiksi.

Tilit 6871-6872 poistetaan tilikirjasta, koska tileillä ei ole ollut käyttöä lainkaan vuosina 2012-2013 (liite 2). Tilit 6870 ja 6871 ovat elinkeinotoiminnan verotukseen liittyviä tilejä, verolomakkeelle muihin vähennyskelpoisiin kuluihin laitetaan kaikki verotuksessa vähennyskelpoiseksi katsotut toiminnankulut.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6850	Luottotappiot	---	32670
6851	Jäsenmaksut	---	32670
6852	Julkiset maksut ja verot	---	32670
6860	Viivästysmaksutuotot	---	32670
6861	Viivästysmaksukorot	---	32670
6870	Vähennyskelpoiset muut liikekulut	---	32670
6871	Vähennyskelvottomat muut liikekulut	---	32670
6872	Käyttöomaisuuden luovutustappiot	---	32670
6873	Perintäkulut	---	32670
6880	Leasing-vuokrat	---	32670
6881	Muut vuokrat	---	32670
6882	Leasing-vuokrat 24%	24	32670
6883	Muut vuokrat 24%	24	32670
6884	Muut kulut 0%	---	32670
6889	Sis. vyörytyserät	---	32670

## Taulukko 17. Tilikartta; Muut liikekulut



### 6.13 Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Taulukossa 18 on Säätiö X kaikki aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmään kuuluvat tilit.

Tämä tiliryhmä on koettu Säätiö X:ssä kaikista haasteellisimmaksi ryhmäksi käytössä. Vuodelle 2014 tiliryhmästä poistetaan seuraavat tilit: 6900 Raaka-aineet, 6922 siivoustarvikkeet ja -välineet, 6923 korjaustarvikkeet ja -varaosat, 6943 Korjaustarvikkeet ja - varaosat 24 %, 6960 Raaka-aineet 24 %. Lisäksi tilien 6920 Pakkaustarvikkeet ja 6940 Pakkaustarvikkeet 24 % nimet tullaan muuttamaan tilikirjaan 2014. Tili 6926 Muut työpajapalvelun kulut otetaan takaisin tilikirjaan.

6900 ja 6960 raaka-ainetilit poistetaan, koska tili aiheuttaa kirjausongelmia. Tälle tilille on kirjattu tähän asti vain puutavaraa. Puutavara kirjataan jatkossa rakennusmateriaalitalille, koska tuo tili kattaa myös puutavarakustannukset nimensä puolesta.

6922 tili poistetaan, koska verotonta siivoustarviketiliä ei ole käytetty. Toimitilojen siivoustarvikkeet kirjataan toimitilojen tiliryhmään ja tähän tiliryhmään kirjataan ainoastaan elinkeinotoimintaan ostetut siivoustarvikkeet. Näin ollen verotonta siivoustarviketiliä ei tarvita.

6923 ja 6943 korjaustarviketilit poistetaan, koska toiminnan laatu huomioiden meillä ei ole liiketoiminnassa palvelua joka vaatisi korjaustarvikeostoja. Oman välineistön korjaaminen kirjataan kone- ja laitekustannuksiin.

6920 ja 6940 pakkaustarvike tilit poistetaan, koska niille ei ole ollut käyttöä. Nämä tilit kuitenkin otetaan uudella nimellä ”Valmennuksen pienhankinnat”.

Tilinro.	Tili	Alv%	Kaava
6900	Raaka-aineet	---	32680
6901	Elintarvikkeet	---	32680
6902	Lehdet ja kirjallisuus	---	32680
6903	Muut kioskitarvikkeet	---	32680
6920	Pakkaustarvikkeet	---	32680
6921	Suojavaatteet ja -välineet	---	32680
6922	Siivoustarvikkeet ja -välineet	---	32680
6923	Korjaustarvikkeet ja -varaosat	---	32680
6924	Rakennusmateriaalit ja -tarvikkeet	---	32680
6925	Muut aineet ja tarvikkeet	---	32680
6926	Muut työpalvelun kulut	---	32680
6940	Pakkaustarvikkeet 24%	24	32680
6941	Suojavaatteet ja -välineet 24%	24	32680
6942	Siivoustarvikkeet ja -välineet 24%	24	32680
6943	Korjaustarvikkeet ja -varaosat 24%	24	32680
6944	Rakennusmateriaalit ja -tarvikkeet 24%	24	32680
6945	Muut aineet ja tarvikkeet 24%	24	32680
6960	Raaka-aineet 24%	24	32680
6961	Elintarvikkeet 14%	14	32680
6962	Lehdet ja kirjallisuus 10%	10	32680
6963	Muut kioskitarvikkeet 24%	24	32680
6964	Lehdet 24%	24	32680
6965	Elintarvikkeet 24%	24	32680
6966	Muut työpalvelun kulut 24%	24	32680
6999	Varastonmuutos	---	32680

Taulukko 18. Tilikartta: Aineet, tarvikkeet ja tavarat

## 7 Opinnäytetyön tulokset

”Tililuettelon laajuus riippuu yhteisön koosta, käytettävästä kirjanpitojärjestelmästä ja tietotarpeesta. Säätiön johdon päätöksenteon ja esimerkiksi sidosryhmille tehtävän raportoinnin tueksi voi kuitenkin olla tarpeellista perustaa yksityiskohtaisempia tilejä. Esimerkiksi sellaisen säätiön, joka saa avustuksia usealta taholta, saattaa olla hyödyllistä perustaa kirjanpitoonsa avustuksen myöntäjäkohtaisia tulotilejä seuran helpottamiseksi. Samainen yhdistys voi myös olla velvoitettu raportoimaan avustusten käytöstä näiden myöntäjälle, jolloin saattaa olla hyödyllistä perustaa myös yksityiskohtaisempia menotilejä”. (Perälä & Perälä 2006, 71-72)

Säätiö X tilikirjan rakenne on tutkimukseni mukaan ollut hyvällä tasolla jo vuonna 2012. Kovinkaan montaa sellaista tiliä tilikirja ei sisältänyt, jolla ei olisi käyttöarvoa tilikirjassa. Tilikirjan ongelma on enemmänkin ollut selitteiden puutteellisuus ja selitteiden aukollisuus. Tilikirjassa olevat selitteet eivät ole antaneet riittäviä tietoja tilille kirjattavista tuloista ja menoista tai selitteet ovat saattaneet olla ristikkäisiä ja jättänyt näin mahdollisuuden tehdä talous-osastolla kirjaus oman harkinnan mukaan. Tämä on vaikuttanut juuri siihen ongelmaan, että tilikirjan ja tuloslaskelman tilit ja tilimäärät eivät kohtaa toisiaan.

Taulukossa 19 on nähtävissä tiliryhmissä tapahtuneet muutokset vuositasolla vertailtaessa tilienmääriä.

<i><b>Tilit</b></i>	<i><b>Tilikartta</b></i>	<i><b>2013</b></i>	<i><b>2014</b></i>	<i><b>Muutos</b></i>
Tuotot	16	16	11	-5
Palkat	11	11	10	-1
Eläkekulut	3	2	2	0
Muut henkilösivukulut	3	3	3	0
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4	4	4	0
Poistot	2	2	2	0
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	11	8	10	2
Toimitilakulut	13	13	12	-1
Kone- ja laitekulut	19	17	18	1
Matkakulut	12	12	12	0
Markkinointi- ja edustuskulut	9	9	9	0
Muut hallintokulut	27	27	27	0
Muut liikekulut	15	14	12	-2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	25	23	19	-4
<b><i>Yhteensä</i></b>	<b>170</b>	<b>161</b>	<b>151</b>	<b>-10</b>

Taulukko 19. Tilimuutokset (kpl)

## 8 Tutkimuksen arviointi

Olen pyrkinyt opinnäytetyössäni reliaabeliuteen. Uskon, että tästä opinnäytetyöstä saatuun tulokseen pääsisivät muut tutkijat tutkiessaan samaa aihetta.

Tämä opinnäytetyö on mielestäni validi. Olen onnistunut mittaamaan juuri niitä asioita, joita alkujaan oli tarkoitus mitata. Opinnäytetyö toteutettiin toimintakohtaise-

na tutkimuksena, joka tuotti tilaajalleen päivitetyn työvälineen osaksi taloushallinnon prosessia.

Tilikirja 2014 otettiin käyttöön vuoden 2014 alusta. Tutkimuksen tulos on julkaistu Säätiö X:n johtoryhmässä ja se on hyväksytty niillä rajoitteilla, ettei muutoksia vielä tilikarttaan asti vielä tässä vaiheessa. Päivityksen tarkoitus on ensin tutkia onko vuoden 2014 tilikirja edelleen riittävä palvelemaan toimintaa. Suurimmat muutokset koskivat tilikirjan tiliselitteitä ja tilien yksilöimistä tietyille hankinnoille. Lisäksi muutama tili poistettiin tilikirjasta. Poistetut tilit olivat pääsääntöisesti ”muut”-alkuisia tilejä, joista oli Säätiö X:ssä tullut niin sanottuja yleistilejä. Näille yleistileille helposti kirjattiin sellaisiakin kuluja, jotka olisivat kuuluneet jollekin yksilöidylle tilille, mutta ”muut”-alkuisen tilin koettiin kattavan alleen lähes kaikki tiliryhmän tilit.

Säätiö X:ssä muutos on koettu positiivisena. Tilikirja on saanut uudenlaista ryhtiä ja tällä hetkellä tilikirja pystyy toimimaan oikeassa tehtävässään ohjaamassa kirjauksia. Aikaisemmin tilikirja oli vain niin sanotusti pakollinen opas, vailla kovin tarkkaa informaatiota. Lisäksi tilikirjaan tehtiin täysin uutena laajempia ohjeistuksia koskien pääosain palkkaan verrannollisia etuuksia.

Tilikirjan ja tuloslaskelman saattaminen yhteen vaatii talousosastolta seurantaan. Vuoden 2014 jälkeen nähdään onko tilanne parantunut, niin ettei tuloslaskelmalla esiinny muita kuin tilikirjalla esitettyjä tilejä sekä se, että onko kaikille tilikirjan tileille todella ollut käyttöä vuonna 2014.

Tilikirja ei sinällään ole ikinä täysin valmis. Tilikirja vaatii päivittämistä vähintään vuositasolla. Tilikirjaa ei kuitenkaan tule päivittää liian usein, käytänteet pitää luoda pysyviksi, jotta taloutta pystytään seuraamaan.

## 9 Kehittämisehdotukset

Olen itse erittäin tyytyväinen opinnäytetyöhöni, tutkimus oli mielestäni onnistunut. Tutkimustulos oli aivan erisuuntainen, kuin tutkimusta aloittaessani ajattelin. Uskoin tutkimuksen alussa, että pystyn tutkimuksella osoittamaan, että tilimäärä pystytään pienentämään 75 prosenttiin alkuvaiheen tilanteesta. Tutkimuksen lopuksi olin pie-

nentänyt tilimäärää 90 prosenttiin lähtötilanteesta ja saanut huomata ettei ongelma ole niinkään tilimäärissä, vaan tilikirjan sisällössä.

Tätä opinnäytetyötä voisi kehittää tutkimalla verollisuuksia tuloverotuksen kanssa käsi kädessä kulkevan arvonlisäverotuksen näkökulmasta. Tässä opinnäytetyössä en ole ottanut kantaa arvonlisäverotuksellisiin tai tuloverotuksellisiin kysymyksiin. Mielestäni näihin kysymyksiin kantaa ottaminen vaatisi täysin oman tutkimuksen, koska säätiöiden verotuskenttä on erittäin laaja-alainen ja tulkinnanvarainen.

Tätä opinnäytetyötä voisi jatkaa tutkimalla Säätiö X:n kulurakennetta ja sitä miten kestäväällä pohjalla kulurakenne itsessään on.

## Lähteet

### Lähdekirjallisuus ja artikkelit:

Hannula, A., Kilpinen, K. & Lakara, T. 2011. Säätiö. 1. Painos. Helsinki: WSOYpro.

Joki-Korpela, T., Jokinen, M., Klemola, A., Kontu, J. & Takalo, T. 2012. Käytännön arvonnalisäverotus. 3. uudistettu painos. Porvoo:Bookwell.

KHT-Yhdistys. 2010. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli 9.painos. Helsinki:Edita Prima.

Lydman, K., Alakare, M., Björklund, A., Kemppinen S., Laakosinen, L., & Leppä, M. 2005. Yhdistys ja säätiö -oikeudelliset kysymykset, tilinpäätös, verotus ja hallinto. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.

Manninen, M. 2005. Säätiöt Suomessa. Cupore .

Perälä, S. & Perälä J. 2006. Yhdistyksen ja säätiön talous, kirjanpito ja verotus. 3., uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Stake, R.E. 2000. Case Studies. In N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (Eds.) Handbook of Qualitative Research (Second Edition). Sage, California. Thousand Oaks.

Vierros, H., Pöyhönen, K. & Kallio, M. 2010. Yhdistykset ja säätiöt, kirjanpidon, tilinpäätöksen ja verotuksen erityiskysymyksiä. Keuruu: Otava.

### Lait ja asetukset:

Arvonlisäverolaki 1993/1501

Kirjanpitoasetus 1997/1339

Kirjanpitolaki 1336/1997

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 1344/2002

Säätiölaki 1930/109

Tuloverolaki 1992/1535

Valtionneuvoston asetus julkisesta työvoimapalvelusta 1344/2002

#### Sähköiset lähteet:

Verohallinto. Arvonlisäverotus. 2013. Viitattu 20.2.2014

<http://www.vero.fi/fi->

[FI/Yritys\\_ja\\_yhteisoasiakkaat/Liikkeen\\_ja\\_ammattinharjoittaja/Arvonlisaverotus](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Arvonlisaverotus)

Kila 1884/ 13.3.2012. Viitattu 17.9.2014

<http://www.edilex.fi/kila/1884>

KVL 2011/32, diaarinumero A1/8210/2011. Viitattu 17.9.2013

<http://www.edilex.fi/kvl/20110032>

Miettinen, A. Käännetty arvonlisävero. 2012. Viitattu 20.2.2014

<http://putkeenmenee.maveplan.fi/?s=Koulutukset>

Oikeusministeriö. Uusi säätiölaki, mietintöjä ja lausuntoja.2013. Viitattu 19.2.2014

Itä-Lapin työhönvalmennussäätiö. Valmentava työtoiminta. 2013. Viitattu

18.12.2013

[http://www.tyohonvalmennus.fi/?P%26auml%3B%26auml%3Bsivu:Valmennuspalvelut#](http://www.tyohonvalmennus.fi/?P%26auml%3B%26auml%3Bsivu:Valmennuspalvelut#Valmentava)  
Valmentava

Vero. Verotusohje yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille. Ohje Dnro

384/349/2007, 40.4.2007. Viitattu 12.11.2013

<http://www.vero.fi/fi->

[FI/Syventavat\\_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Kokonaan\\_ja\\_osittain\\_verovapaat\\_yhteisot/Verotusohje\\_yleishyodyllisille\\_yhdistyks\(10062\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Kokonaan_ja_osittain_verovapaat_yhteisot/Verotusohje_yleishyodyllisille_yhdistyks(10062))

PRH. Vuosiselvitys. 2013. Viitattu 6.11.2013.

[www.prh.fi](http://www.prh.fi)

Wordpress. Yleishyödyllinen yhteisö. Viitattu 17.9.2013

[www.wordpress.com](http://www.wordpress.com)

#### Julkaisemattomat lähteet:

Etsivän nuorisotyön rahoitushakemus 2013

Säätiö X, hallituksen muistiot 2012-2013

Säätiö X, johtoryhmän muistiot 2012-2013

Säätiö X säännöt, päivitetty 12.2.2013

Laurea-ammattikorkeakoulu, Kerava, Opinnäytetyöohjeet Keravalla

## Kaaviot

Kaavio 1. Organisaatio Säätiö X .....	13
---------------------------------------	----

## Kuviot

Kuvio 1. Toimintakulut 2013.....	27
Kuvio 2. Toimintakuluarvio 2014.....	27
Kuvio 3. Muiden kulujen jakautuminen elinkeinotoiminnassa, TA 2014.....	28
Kuvio 4. Muiden kulujen jakautuminen yleishyödyllisessä toiminnassa, TA 2014 ..	29

## Taulukot

Taulukko 1. Tuloslaskelman kaava (KPA 1:3.3§) .....	21
Taulukko 2. Säätiö X tuloslaskelman kaava.....	24
Taulukko 3. Säätiö X tiliryhmäjakauma 2012 ja 2013 .....	25
Taulukko 4. Tiliryhmä jakauma kokonaisuuteen verratessa .....	29
Taulukko 5. Tilikartta, Tuotot.....	32
Taulukko 6. Tilikartta, Palkat .....	33
Taulukko 7. Tilikartta, Eläkekulut .....	33
Taulukko 8. Tilikartta, Muut henkilösivukulut .....	34
Taulukko 9. Tilikartta, Henkilöstökulujen oikaisuerät.....	34
Taulukko 10. Tilikartta, Poistot .....	34
Taulukko 11. Tilikartta, Vapaaehtoiset henkilösivukulut.....	35
Taulukko 12. Tilikartta, Toimitilakulut .....	36
Taulukko 13. Tilikartta, Kone- ja laitekulut.....	37
Taulukko 14. Tilikartta, Matkakustannukset .....	38
Taulukko 15. Tilikartta, Markkinointi- ja edustuskulut .....	38
Taulukko 16. Tilikartta; Muut hallintokulut .....	40
Taulukko 17. Tilikartta; Muut liikeykulut .....	40
Taulukko 18. Tilikartta: Aineet, tarvikkeet ja tavarat.....	42
Taulukko 19. Tilimuutokset (kpl) .....	43

## Liitteet

Liite 1. Säätiö X Tilikirja 2014.....	46
Liite 2. Tilivertailu 2012-2103.....	86



## SÄÄTIÖ X TILIKIRJA 2014

Sisältää kirjalliset ohjeet siitä, mitä liiketapahtumia kullekin tilille kirjataan.

## SISÄLLYSLUETTELO

1.	OHJEISTUS	51
2.	TUOTOT	52
3.	PALKAT	54
4.	ELÄKEMAKSUT	56
5.	MUUT HENKILÖSIVUKULUT	57
6.	POISTOT	58
7.	VAPAAEHTOISET HENKILÖSIVUKULUT	60
8.	TOIMITILAKULUT	66
9.	KONE- JA LAITEKULUT	68
10.	MATKAKULUT	73
11.	MARKKINOINTI JA EDUSTUSKULUT	76
12.	MUUT HALLINTOKULUT	79
13.	MUUT LIIKEKULUT	84
14.	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	86

## OHJEISTUS

Säätiö X on yleishyödyllinen yhteisö, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa. Säätiö X:n yleishyödyllistä toimintaa on avustuksilla toimiva valmennustoiminta, tämä toiminta on arvonnlisäverovapaata toimintaa. Lisäksi Säätiö X harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka on arvonnlisäverolistatoimintaa.

On tärkeä huomioida ostolaskuja tiliöidessä, onko osto tehty valmennukseen vai elinkeinotoimintaan. Jos osto on tehty elinkeinotoimintaan, tulee käyttää arvonnlisäverollista tiliä. Arvonnlisäverollisentilin tunnistat, tilinnimen lopussa olevasta arvonnlisäveroviittauksesta (10 %, 14 % tai 24 %). Tämä sama on tärkeä huomioida myös tavaroiden myynnissä.

Säätiö X:n tulospaikat on ryhmitelty niin, että 1250-1810 tulospaikoilla käytetään ainoastaan verottomia tilejä, koska nämä tulospaikat edustavat säätiön yleishyödyllistä toimintaa eli valmennustoimintaa. Tulospaikoilla 1900-1999 käytetään verollisia tilejä, koska nämä tulospaikat edustavat säätiön elinkeinotoimintaa. On kuitenkin tärkeä huomioida, että tulospaikkojen 1900-1999 välille mahtuu kolme kirpputoria, joiden toiminta puolestaan on arvonnlisäverovapaata, vaikka ne kuuluvat liiketoimintaan. Näin ollen kirpputoritoiminnassa tulee käyttää verottomia tilejä. Lisäksi on syytä huomata, että laskuttaja saattaa olla niin sanottu veroton laskuttaja, jolloin myöskään arvonnlisäveroa ei ole mahdollista vähentää, koska sitä ei laskussa ole. Tai ostettu palvelu on arvonnlisäverotonta, jolloin myöskään edes elinkeinotoiminnalla ei ole mahdollista tehdä arvonnlisäverovähennystä tällaisesta ostosta.

### Oman käytön arvonnlisävero

Arvonnlisäveroa suoritetaan pääsäännön mukaisesti liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavarán ja palvelun myynnistä. Säätiö X suorittaa arvonnlisäveroa työpajatoiminnan myynnistä ja on vähennysoikeutettu ostoista. valmennustoiminta on arvonnlisäverosta vapaata toimintaa.

Oman käytön verotus on lakiteknisesti säädetty määrittelemällä omaksi käyttöksi katsottavat tapahtumat arvonnlisäverotettavaksi myynniksi. Omasta käytöstä suoritettava vero on siten arvonnlisäverotuksessa ilmoitettava ja suoritettava myynnin verona. Kirjanpidossa oma käyttö ei ole myyntiä, vaan yleensä menojen oikaisua.

Oman käytön tarkoitus on estää vähennyksen jääminen lopullisesti voimaan sellaisen hyödykkeen osalta, joka otetaan tai siirretään muun kuin varsinaisesti verollisen myynnin kautta yksityiseen kulutukseen. Säätiö X on, kuten edellä on mainittu, osittain verovelvollinen ja näin myös niin sanotusti oman käytön verotuksen kohderyhmää. Oman käytön verotus tulee silloin eritoten kysymykseen kun alun perin verolliseen toimintaan ostettuja tuotteita otetaan käyttöön verottomaan toimintaan. Oman käytön verotus tulee siis vain silloin kysymykseen kun hankintahinnasta on vähennetty arvonlisävero ja tavaran tai palvelun loppukäyttäjä on veroton toiminta.

### **TUOTOT**

(tänne ryhmään kirjataan kaikki tuotot, ei ostolaskujen oikaisuja/ hyvityksiä)

#### **3000 RAHOITUSTUOTOT, VALTIO**

Tälle tilille kirjataan valtionavustukset. Laskutus kirjataan 2860 tasetilille. Tulospaikat huomioitava avustusten tuloutuksessa.

*Määrättyä toimialaa (nuoret, etsivät, aikuiset) varten saadut avustukset esitetään kyseisen toimialan tuottona. Avustus tulee kirjata sen tilikauden tuotoksi, jonka aikana sitä vastaava suorite on luovutettu tai avustuksen saamisen ehdot on muutoin täytetty.*

#### **3003 OPPISOPIMUSTUOTOT**

Tälle tilille kirjataan oppisopimustuotot/ koulutuskorvaukset, tulospaikkana näytetään työntekijän palkkatulospaikkaa.

*Työnantajalle maksetaan koulutuskorvausta työssä oppimisen ohjauksesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Tutkintoon valmistavissa oppisopimuksissa 1-250 euroa/kk (jopa 350 euroa/kk), lisäkoulutuksessa 1-200 euroa/kk*

*Koulutuskorvaus maksetaan yleensä jaksojen mukaan kaksi tai kolme kertaa vuodessa tai kertakorvauksena koko oppiajalta. Koulutuskorvauksen määrä riippuu koulutusalasta ja tietopuolisen koulutuksen hinnasta.*

#### 3004 MUUT TUET JA AVUSTUKSET

Tälle tilille kirjataan muut tuet ja avustukset.

Tulospaikat huomioitava avustusten tuloutuksessa.

Tälle tilille kirjaukset saa tehdä vain controllerin luvalla.

#### 3023 RAHOITUSTUOTOT, KUNTA

Tälle tilille kirjataan kuntarahoitukset. Laskutus kirjataan 2860 tasetilille.

Tulospaikat huomioitava avustusten tuloutuksessa.

#### 3200 MYYNTI 0%

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen myynti sekä kirpputori- ja kierrätys-keskusmyynnit.

Yleishyödylliselle yhdistykselle kirpputoritoiminta on arvonlisäverovapaata toimintaa (TVL 3 Luku 23 §)

#### 3209 MYYNTI 10 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen myynti (kirjat, lääkkeet, liikuntapalvelut, elokuvanäytökset, kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien sisäänpääsy, henkilökuljetus, majoituspalvelut ja televisio- ja yleisradiotoiminnasta saadut korvaukset).

#### 3213 MYYNTI 14 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen elintarvikemyyntimyynti.

#### 3223 MYYNTI 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen myynti.

#### 3245 MUUT TUOTOT 0 %

Tälle tilille kirjataan muut säätiön saamat tuotot, jotka eivät sovi muihin ryhmiin.  
Tälle tilille kirjataan esimerkiksi autopaikkamaksut.

#### 3299 MYYNIN OIKAISUT

Tälle tilille kirjataan myynnin oikaisut.

#### 3999 SISÄISET VYÖRYTYKSE

Tälle tilille kirjataan sisäisten vyörytysten tulo. Sisäisten vyörytysten tuloa ei esitetä liikevaihtona, vaan tilit 3999 ja 6889 eliminoidaan tuloslaskelmasta, jotta ne eivät vääristäisi tiliryhmien tuloksia.

#### **PALKAT**

(tänne ryhmään kirjataan kaikki palkat, niiden sivukulut ja lomarahat)

#### 4000 HALLINTOPALKAT

Tälle tilille kirjataan vakituisen hallintohenkilökunnan palkat.  
Maksu 15. pv.

#### 4002 TYÖLLISTÄMISTUETUT PALKAT

Tälle tilille kirjataan vain niiden henkilöiden palkat, joista saadaan työvoimaviranomaisten hyväksymää työllistämistukea. Työllistymistuki kirjataan tilille 4904.

#### 4003 VAKINAISTEN PALKAT

Vakituisessa työsuhteessa olevien kuukausipalkat kirjataan tälle tilille. Työsuhde perustuu työsopimukseen.  
Maksu 15. pv.

#### 4004 MÄÄRÄAIKAISTEN PALKAT

Tälle tilille kirjataan määrääjäksi palkatun henkilöstön kuukausipalkat myös oppisopimuksella määrääkaiseksi otettujen henkilöiden palkat. Myös määrääkaisen henkilöstön työsuhde perustuu työsopimukseen.

Maksu 30. pv.

Tunti- ja urakkapalkat

Maksu 30. pv.

Sairauslomasijaiset

Tilille kirjataan sairausloman, sekä palkattoman loman ajaksi palkatut. Työtapaturman ja ammattitaudin sairausloman ajaksi palkatut.

Maksu 30. pv.

Perhevapaiden sijaiset

Äitiys-, isyys-, vanhempain- ja hoitovapaan sekä tilapäisen hoitovapaan (lapsen sairaus) ajaksi palkatut.

Maksu 30. pv.

Vuosilomajaiset

Vuosilomien ja säästövapaiden ajaksi palkatut.

Maksu 30. pv.

Muut sijaiset

Kaikki edellä oleviin ryhmiin kuulumattomat sijaiset. Kuten esim. opinto-, vuorottelu-, kertausharjoitus-, kuntoutus- ja merkkipäivävapaa sijaiset.

Maksu 30. pv.

#### 4103 KOKOUSHALKKIOT

Tälle tilille kirjataan luottamushenkilöiden palkkiot. Palkkiot perustuvat pöytäkirjoihin, joista toimielinten sihteerit tekevät määrääjain koonnit palkanlaskentaan.

#### 4104 MUUT PALKKIOT

Tälle tilille kirjataan muut palkkiot, kuten ammattiliittojen luottamuspalkkiot.

#### 4106 LISÄ- JA YLITYÖPALKAT

Tälle tilille kirjataan lisä- ja ylityöpalkat, koskee vuorotyössä olevia. Lisä- ja ylityöpalkkiot kirjataan toteutumien mukaan. Työvuorosunnittelusta vastaava toimittaa palkanmaksumääräyksen palkkahallintoon kuukausittain.

#### 4107 LOMARAHAT

Tälle tilille kirjataan lomarahat.

#### 4108 LUONTAISEDUT

Tälle tilille kirjataan luontaisedut, esim. puhelinetu.

*Verotuksessa luontaisedulla tarkoitetaan muuna kuin rahana maksettua korvausta työntekijälle. Luontaisedut luetaan mukaan palkkaan, joka on vastiketta työntekijän tekemästä työstä*

#### 4109 LUONTAISETUJEN VASTATILI

Tämä tili on luontaisetujen vastatili.

#### **ELÄKEMAKSUT**

#### 4500 KUEL-MAKSUT (16,85 %)

Eläkevakuutuksen perimät maksut kirjataan tälle tilille.

Kustannus kirjataan sille tulospaikalle, missä ao. henkilö on työskennellyt. Kuelkirjaus tapahtuu automaattisesti palkanlaskennan yhteydessä.



#### 4502 VARHEMAKSUT (1 %)

Tälle tilille kirjataan varhemaksut, varhemaksut maksetaan laskulla ostoreskontran kautta, laskun mukaan. Tiliöinti palkkatulospaikkajaottelun mukaisesti.

#### ***MUUT HENKILÖSIVUKULUT***

#### 4600 SOSIAALITURVAMAKSUT (2,14 %)

Tilille kirjautuu työnantajan sosiaaliturvamaksu maksetuista.

Kirjauksen tulee olla sama kuin ao. velkatilille tuleva kirjaus. Sosiaaliturvamaksu kirjautuu automaattisesti palkanlaskennanyhteydessä.

Sosiaaliturvamaksu tilitetään valtiolle ennakonpidätysten yhteydessä seuraavan kuukauden 12. päivä.

#### 4602 TAPATURMA- JA RYHMÄHENKIVAKUUTUS

Tälle tilille kirjautuu tapaturma- ja ryhmähenkivakuutus maksetuista palkoista. Kirjaus tapahtuu palkkakirjausten yhteydessä automaattisesti. Kirjauksen tulee olla sama kuin ao. velkatilille tuleva kirjaus. Laskut kirjataan taseelle.

#### 4603 TYÖTTÖMYYSVAKUUTUSMAKSU

Tilille kirjautuu työnantajan työttömyysvakuutusmaksu maksetuista palkoista. Kirjaus tapahtuu palkkakirjausten yhteydessä automaattisesti. Kirjauksen tulee olla sama kuin ao. velkatilille tuleva kirjaus. Laskut kirjataan taseelle.

#### ***MUUT HENKILÖSTÖKULUJEN OIKAISUERÄT***

#### 4900 SOTUMAKSUOIKAISUT

Tälle tilille kirjataan sotumaksuoikaisut.

#### 4902 KELA-KORVAUKSET

Tälle tilille kirjataan Kelan maksamat korvaukset.

#### 4903 MUUT OIKAISUERÄT

Tälle tilille kirjataan muut oikaisuerät.

#### 4904 TYÖLLISTÄMISTUKI

Saadut työllistymistuet kirjataan tälle tilille, kirjauksessa käytetään palkkatulospaikkaa.

Palkka maksetaan tililtä 4002.

*Palkkatuki muodostuu kahdesta osasta, perustuesta ja lisäosasta. Perustuen vähimmäismäärä on 23,50 euroa/pv eli noin 505 euroa/kk. Lisäosa on enintään 60 % perustuen määrästä. Vaikeasti työllistyvän osalta lisäosan määrä voi olla 90 % perustuen määrästä. Enimmillään palkkatuki voi olla 44,65 euroa/pv (n.960 euroa/kk). Oppisopimuksen osalta palkkatukea voidaan maksaa koko oppisopimuksen ajalta.*

#### POISTOT

*Säätiö X:ssä käyttöomaisuuden hankintameno saa olla enintään 850, jotta se kirjataan tulokseen. Yli 850 euroa maksavat kalustohankinnat kirjataan taseelle ja niistä tehdään suunnitelmanmukaiset poistot. Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen kirjaamista kuluksi järjestelmällisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Pysyvillä vastaavilla tarkoitetaan eriä, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden määrittely on seuraava. Aineettomiin hyödykkeisiin luetaan perustamismenot, tutkimusmenot, kehittämismenot, aineettomat oikeudet, liikearvo, muut pitkävaikutteiset menot ja ennakkomaksut. Aineellisiin hyödykkeisiin puolestaan kirjataan maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet, ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat.*

*Suunnitelmapoistojen pohjana on käyttöomaisuuden hankintameno. Hyödykkeen hankintamenoon luetaan pääsääntöisesti sen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot (KPL 4:5.1§). Varsinaisen ostohinnan lisäksi hankintamenoon sisällytetään esimerkiksi rahti-, maahantuonti- ja asennusmenot. Mahdolliset saadut alennukset vähentävät hankintamenoa. Arvonlisäverovelvollisessa toiminnassa käytettävän käyttöomaisuuden ostohintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei lueta hankintameno, jos siitä on tehty ostovähennys. Poistopohjana olevaan hankintameno saadaan lisäksi lukea siihen kohdistuva osuus käyttöomaisuuden hankintaan ja valmistukseen liittyvistä kiinteistä menoista, jos kiinteiden menojen määrä on olennainen muuttuviin menoihin verrattuna. Tämä tulee käytännössä kysymykseen vaan itse valmistetun käyttöomaisuuden kohdalla, eikä näin ollen ole Säätiö X:n toiminta huomioiden ajankohtaista Säätiö X:ssä.*

Poistoja tehtäessä on kuitenkin huomioitava, että kirjanpitolain tarkoittaman pysyvi- en vastaavien aktivointivelvoitteen näkökulmasta tarkasteltuna tavanomaista kannet- tavaa tietokonetta voidaan pitää sellaisena vähäarvoisena hankintana, joka kirjataan käyttöönottotilikauden kuluksi, ellei kirjanpitovelvollisen toiminnan laadusta ja laa- juudesta muuta johdu. Jotta hyödyke voidaan aktivoida, tulee ottaa huomioon akti- voinnin yleiset edellytykset eli hyödykkeen tulee tuottaa tuloa useampana kuin yhte- nä tilikautena. Mikäli tämän ehdon täyttyminen on epävarmaa, kirjataan hyödykkeen hankintahinta vuosikuluksi varovaisuuden periaatteen nojalla.

*Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinta- mena tulee poistaa vaikutusaikanaan eli taloudellisena pitoaikana. Taloudellinen pitoaika riippuu hyödykkeeseen liittyvistä tulonodotuksista. Aineellisen tai aineet- toman hyödykkeen tulisi tuottaa tuloa kirjanpitovelvolliselle koko poistoajan. Pois- toaika tulee määritellä niin, että se vastaa kirjanpitovelvollisen omaa suunnitelmaa ja odotusta taloudelliseksi pitoajaksi. Säätiö X:ssä on pääsääntöisesti käytössä 3 tai 5 vuoden poistoajat. Säätiö X:n poistot kirjataan kuukausittain, kirjaaja on control- ler.*

*Poistot tulee aloittaa, kun hyödyke on otettu käyttöön kirjanpitovelvollisen toimin- nassa. Poistot aloitetaan yleensä vasta koekäytön jälkeen. Käyttöönottotilikaudella tehtävä poistonmäärä määräytyy käyttöönottokuukauden mukaan. Suunnitelmapois-*

*ton suuruus määritellään ottaen huomioon, kuinka monta kuukautta hyödyke on ollut käytössä tilikaudella.*

*Tilikauden poistoja saadaan KPL 5:12.15:n pykälän nojalla tehdä enemmän kuin poistosuunnitelma edellyttää, jos tähän on erityistä syytä. Erityinen syy voi olla esimerkiksi verolainsäädännön vaatimus. Lisäksi arvonalentumiset tulee huomioida. Kukin hyödyke ja tase-eriin merkittävä erä tulee arvostaa erikseen oikeaan arvoonsa. Pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen poistamatonta hankintamenoa on kirjattava kuluksi, jos sen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi poistamatonta hankintamenoa pienempi.*

#### 5000 POISTOT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen poistot aineelliset hyödykkeet.

#### 5001 POISTOT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Tälle tilille kirjataan verollisten poistot aineelliset hyödykkeet.

#### **VAPAAEHTOISET HENKILÖSIVUKULUT**

(Työnantajan ilman lainmääräystä antamat edut työntekijän hyväksi)

#### 6000 HENKILÖKUNNAN KOULUTUS

Tälle tilille kirjataan henkilökunnan koulutukseen osallistumisista aiheutuneet kustannukset. Koulutuksen tulee tukea osallistujan ammatillisuutta. Koulutukseen osallistumisen tulee olla esimiehen hyväksyntä. Koulutusta anotaan Sympan kautta.

Tilille ei kirjata ulkopuolisen kouluttajan palkkioita.

*Pääsääntöisesti työnantajan järjestämästä koulutuksesta ei ole katsottu muodostuvan verotettavaa etuutta työntekijälle, mikäli järjestetty koulutus liittyy työntekijän työtehtäviin ja työntekijällä on työtehtävien edellyttämä peruskoulutus. Kun taas työnantajan järjestämä tai kustantama koulutus, joka on peruskoulutusta tai tutkintoon johtavaa tai pätevyitymiseen tähtäävää jatkokoulutusta, katsotaan pää-*

*sääntöisesti palkaksi. Puolestaan ammattitaitoa ylläpitävä koulutus, jonka työnantajan järjestää ja joka tähtää siihen, että työntekijä suoriutuisi paremmin omassa työtehtävässä, ei ole pidetty työntekijän verotettavana etuna. Ratkaisevaa ammattitaitoa ylläpitävässä koulutuksessa on tällöin työ ja työtehtävät, jotka työntekijällä oli koulutushetkellä. Jos työntekijän käymän koulutuksen tarkoituksena on vaativimpiin tai muutoin toisiin tehtäviin siirtyminen, koulutus katsotaan verotettavaksi eduksi.*

#### 6001 HENKILÖKUNNAN VIRKISTYS

Tälle tilille kirjataan henkilökunnan virkistystoiminnasta aiheutuneet kulut. Tälle tilille kirjataan kaikki pieneen ryhmään kohdistettu virkistystoiminta sekä verottomien tulospaikkojen virkistystoiminta. Jos kysymyksessä on esimerkiksi pikkujoulut, jotka kohdistuvat koko työyhteisölle saa niistä verolliset tulospaikat vähentää veron.

*Verottaja on hyväksynyt työntekijöiden virkistys- ja harrastustoiminnan tukemisen edellyttäen, että toiminnan saamaa tuen määrää voidaan pitää tavanomaisena ja kohtuullisena. Työntekijöille tarjotut kahvit mahdollisine leivoksineen tai virkistysjuomat, jotka työnantaja tarjoaa työntekijöille, on käytännössä katsottu verottomiksi eduiksi. Kuitenkin, jos tarjottavat nousevat niin suuriksi, että voidaan katsoa niillä korvattavan verotettavan etuutena pidettyä lounasta, niin ne eivät mene verottomiksi.*

*Työnantajan on mahdollista tarjota pääsyliput erilaisiin urheilu- ja kulttuuritapahtumiin työntekijöille. Etu on veroton, mikäli kaikilla työntekijöillä on samanlainen oikeus käyttää pääsylippuja, jos taas etu on vain pienellä porukalla, on kyseessä verotettava etu. Sama kohtelu pätee myös arvonnisäverossa, jos virkistystapahtuma järjestetään koko työyhteisölle, esimerkiksi pikkujoulut, on kuluista oikeus vähentää arvonnisävero, jos taas kysymyksessä on pienelle porukalle järjestetty tapahtuma, esimerkiksi osaston pikkujoulut, ei arvonnisäveron vähennysoikeutta ole.*

*Jos säätiö ostaa itselleen sarjalippuja elokuviin, jolloin työntekijöillä on oikeus valita katsottava elokuva, ei kysymyksessä enää ole veroton etu. Uudenmaan verovirasto on antanut ennakkoperintää koskevan ennakkoratkaisun, jossa työnantaja oli tarjonnut työntekijöille mahdollisuuden saada 20 markan arvoisia liikuntaseteleitä viisi (5) kappaletta kuukaudessa. Nämä setelit kelpasivat maksuksi monissa eri liikunta-*

paikoissa ja näin ollen työntekijöillä oli vapaus valita, minne menivät. Tässä tapauksessa verovirasto katsoi kyseessä olevan palkansaajien yksilöllisen liikuntaharrastuksen tukeminen ja näin myös heidän elinkeinokustannusten korvaaminen. Tämän pohjalta voidaan katsoa, että työnantajalta saadun edun arvo tulee olla vuodessa enintään 30-70 euroa per työntekijä. Kuitenkin verottaja on luokitellut 400 euroa vuodessa olevan kohtuullinen raja omaehtoiselle kulttuuri- ja liikuntatoiminnalle, jotta etu pysyy verottomana. Jos edun arvo on yli 400 euroa, niin tästä ylimenevä osa katsotaan veronalaiseksi palkkatuloksi. Ylimenevästä osasta tulee suorittaa ennakonpidätys mutta ei kuitenkaan sosiaaliturvamaksua eikä sairastakuutuksen päivärahamaksua. Omaehtoisella kulttuuri- ja liikuntatoimella tarkoitetaan sitä, että työntekijä voi harrastaa itse valitsemanaan ajankohtana ja valita harrastusmuodon itse. Verovapauden edellytyksenä on, että palvelu on työnantajan järjestämä, eli työnantaja on solminut sopimuksen palveluntarjoajan kanssa. Omaehtoiseen toimintaan ei voida antaa suoraa rahallista korvausta työntekijälle, vaan välineenä tulee olla erilaiset kulttuuri- tai liikuntasetelit tai sirukortit, myös suoraa liikuntakeskuksen kanssa solmittu sopimus on pätevä.

Veroton kulttuuri- ja liikuntaetu koskee tavanomaisia liikuntamuotoja sekä taiteen alantapahtumia ja etu on tarkoitettu suoraa työntekijälle. Liikuntasetelillä ei voi maksaa esimerkiksi vauvauintia, solariumia tai hierontaa. Työnantaja voi kuitenkin järjestää virkistystoimintana työntekijöille verottomana etuna hierontaa työpaikalla, mutta jos työnantaja maksaa työntekijän hieronnasta aiheutuneen laskun, ei kysymys enää ole verottomasta edusta vaan työntekijän henkilökohtaisten kulujen korvaamisesta. Myöskään erilaiset ruokakurssit eivät kuulu verottomien etujen piiriin, koska tilaisuudet eivät ole taiteenalan tilaisuuksia. Myöskään messut eivät kuulu, koska niillä on pääsääntöisesti kaupallinen tarkoitus pätevä.

Työnantajalla on oikeus omaehtoisen liikunta- ja kulttuuritoiminnan lisäksi järjestää kollektiivista toimintaa ja sen kohtuullisuus arvioidaan erikseen. Näin ollen yrityksen yhteisiä teatteripäiviä tai muita suunniteltaessa ei tarvitse huomioida omaehtoista toimintaa. Omaehtoiseen toimintaan työnantajan antamista liikunta- ja kulttuuriseteleistä työnantajalla ei ole oikeutta vähentää arvonlisäveroa, palkkaedut ja siten myös verovapaat henkilökuntaedut ovat arvonlisäverotuksessa niin kutsuttua yksityistä kulutusta. Tämä ohjeistus pätee tileillä: 6001, 6007, 6009 j 6010

## 6002 TYÖTERVEYSHUOLTO 0 %

Tilille kirjataan Terveystalon perimät korvaukset työterveyshuollon palveluista. Lisäksi tälle tilille kirjataan ensiaputarvikkeet. Tulospaikkana käytetään kotitulospaikka.

*Työterveyshuollosta säädetään työterveyshuoltolaissa (1383/2001). Tuloverolain 69 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan veronalaiseksi tuloksi ei katsota koko henkilökunnan tai työnantajan palveluksesta eläkkeellä olevien työnantajalta saamaa tavanomaista ja kohtuullista etua työnantajan järjestämästä terveydenhuollosta, lukuun ottamatta työnantajan työntekijälle suorittamaa korvausta terveydenhuollosta tai sairaudesta johtuvista kustannuksista. Työterveyslain 4§ mukaan työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Työterveyshuoltolain 12§ määrittelee vähimmäisvaatimukset pakolliselle työterveyshuollolle*

## 6004 TYÖVAATTEET JA SUOJAVÄLINEET

Tälle tilille kirjataan henkilökunnan työvaatteet ja suojavälineet. Tilille kirjataan henkilöstölle tilatut asusteet, kuten hupparit. Painatuskulut erotetaan mikäli mahdollista. Painatuskulut kirjataan tilille 6651

*Työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön erikseen säädetyt vaatimukset täyttävät ja tarkoituksenmukaiset henkilönsuojaimet, jollei tapaturman tai sairastumisen vaaraa voida välttää tai riittävästi rajoittaa työhön tai työolosuhteisiin kohdistuvilla toimenpiteillä. Työntekijän tulee huolellisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttää ja hoitaa työnantajan hänelle 15 §:n mukaisesti antamia henkilönsuojaimia ja muita varusteita. Työntekijän on työssään käytettävä sellaista asianmukaista vaatetusta, josta ei aiheudu tapaturman vaaraa. Työvaatteet ovat työntekijälle vähennyskelpoisia verotuksessa, mikäli työntekijä joutuu hankkimaan työvaatteet itse. Työvaatteet ovat työntekijälle vähennyskelpoisia verotuksessa, jos työ edellyttää esimerkiksi suojavaatteita tai vaatteet likaantuvat työn vuoksi tavanomaista enemmän tai jos työvaatteita ei voi käyttää vapaa-ajalla ja mikäli työntekijä on ostanut työvaatteet itse.*

*Mikäli työnantaja ostaa työntekijälle työvaatteet, jotka ovat henkilökohtaiset ja niitä voi käyttää myös vapaa-ajalla, ovat työvaatteet työntekijälle palkkaan verrannollinen. Työvaatteita koskevaa lainsäädäntöä ei juuri löydy. Työvaatteita ei lasketa työsuhde eduksi. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös koskien työvaatteita löytyi. Henkilön joka toimi laivaliikennettä harjoittavan yhtiön terminaalivirkailija, oli käytettävä työssään laivayhtiön kustantamaa ja omistamaa työpukua. Työpuvun käyttö ei ollut vapaa-aikana sallittua. Työpukua säilytettiin työpaikalla ja se uusittiin noin kahden vuoden välein. Työpuku oli samanvärisen kuin laivayhtiön kirkasväriset laivat. Työpukuun oli myös kiinnitetty ompelemalla tai muuten selvästi laivayhtiön tunnukset. Näissä olosuhteissa ja ottaen huomioon myös laivayhtiön toiminnan luonne ja laatu, henkilön työtehtävät ja työpuvun liittyminen laivayhtiön toimintaan, korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei henkilölle sen johdosta että laivayhtiö oli hankkinut kysymyksessä olevan työpuvun ja asettanut sen hänen edellä tarkoitettuun käyttöönsä, muodostunut sellaista rahanarvoista etuutta, joka tuloverolain 29 ja 64 §:n säännökset huomioon ottaen olisi henkilön veronalaista etua. Tätä ohjetta käytetään myös tilillä 6008.*

#### 6005 MUUT VAPAAEHTOISET HENKILÖSIVUKULUT

Tälle tilille kirjataan muut vapaaehtoiset henkilösivukulut. Tällaisia vapaaehtoisia henkilösivukuluja ovat sellaiset kulut jotka kohdistuvat työntekijän henkilökohtaisiin apuvälineisiin mutta joiden hankintaan työnantaja osallistuu. Näistä hankinnoista arvonlisäveroa ei saa vähentää.

#### 6006 HENKILÖKUNNAN KOULUTUS 24 %

Tälle tilille kirjataan henkilökunnan koulutukseen osallistumisista aiheutuneet kustannukset. Koulutuksen tulee tukea osallistujan ammatillisuutta. Koulutukseen osallistumisen tulee olla esimiehen hyväksyntä. Koulutusta anotaan Sympan kautta.

Tilille ei kirjata ulkopuolisen kouluttajan palkkioita.

Katso ohjeistus tilin 6000 kohdalta.



#### 6007 HENKILÖKUNNAN VIRKISTYS 24 %

Henkilökunnan virkistyksestä saa vähentää arvonlisäveron silloin, kun tapahtuma kohdistuu koko henkilöstöön esimerkiksi pikkujoulut. Kulut jaetaan yleisjaolla ja alv-vähennyksen voi tehdä niiltä tulospaikoilta joilta se muutenkin on mahdollista.

Katso ohjeistus tilin 6001 kohdalta.

#### 6008 TYÖVAATTEET JA SUOJAVÄLINEET 24 %

Tälle tilille kirjataan henkilökunnan työvaatteet ja suojavälineet. Tilille kirjataan henkilöstölle tilatut asusteet, kuten hupparit. Painatuskulut erotetaan mikäli mahdollista. Painatuskulut kirjataan tilille 6654.

Katso ohjeistus tilin 6004 kohdalta

#### 6009 HENKILÖKUNNAN VIRKISTYS 14 %

Henkilökunnan virkistyksestä saa vähentää arvonlisäveron silloin, kun tapahtuma kohdistuu koko henkilöstöön esimerkiksi pikkujoulut. Kulut jaetaan yleisjaolla ja alv-vähennyksen voi tehdä niiltä tulospaikoilta joilta se muutenkin on mahdollista.

Katso ohjeistus tilin 6001 kohdalta

#### 6010 HENKILÖKUNNAN VIRKISTYS 10 %

Henkilökunnan virkistyksestä saa vähentää arvonlisäveron silloin, kun tapahtuma kohdistuu koko henkilöstöön esimerkiksi pikkujoulut. Kulut jaetaan yleisjaolla ja alv-vähennyksen voi tehdä niiltä tulospaikoilta joilta se muutenkin on mahdollista.

Katso ohjeistus tilin 6001 kohdalta

## **TOIMITILAKULUT**

(tänne ryhmään kirjataan kaikki toimitilojen kustannukset)

### **6100 VUOKRAT JA VASTIKKEET**

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen toimitilojen vuokrat ja vastikkeet.

Ei leasing-vuokria.

### **6101 REMONTTI- JA KORJAUSPALVELUT, KORJAUSTARVIKKEET**

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen toimitilojen pienet remontti- ja korjauspalvelut sekä remontti- ja korjaustarvikkeet. Tälle tilille ei kirjata huoneiston kattavaa remonttia. Tälle tilille kirjataan esimerkiksi puutavara, maali yms. hankinnat, jos puutavara käytetään toimitilan kunnostukseen. Tilille kirjataan kaikki toimitalaa koskettavat parannus- ja korjaus (myös huolto) palvelut sekä materiaalit.

### **6102 SIIVOUSPALVELUT JA -TARVIKKEET**

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen siivouspalvelut ja -tarvikkeet.

Huom. tälle tilille kirjataan sellaiset siivoustarvikkeet, jotka tulevat toimitilan omaan käyttöön. Tilille kirjataan myös pehmopaperihankinnat, jotka on tarkoitettu toimipisteen omaan käyttöön.

### **6103 VESI**

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen käyttövesimaksu.

### **6104 SÄHKÖ**

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen sähkökulut, sekä sähkön myynti sekä siirto.

#### 6105 MUUT TOIMITILAKULUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen muut toimitilakulut. Tälle tilille kirjataan myös kaukolämpökustannukset sekä jätekustannukset. Lisäksi tilille kirjataan toimitilan pientarvikkeet (sulakkeet, patterit sekä lamput), jotka on hankittu toimitilaan.

#### 6160 VUOKRAT- JA VASTIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen toimitilojen vuokrat ja vastikkeet.

Ei leasing-vuokria.

#### 6161 REMONTTI- JA KORJAUSPALVELUT, KORJAUSTARVIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen toimitilojen pienet remontti- ja korjauspalvelut sekä remontti- ja korjaustarvikkeet. Tälle tilille ei kirjata huoneiston kattavaa remonttia. Tälle tilille kirjataan esimerkiksi puutavara, maali yms. hankinnat, jos puutavara käytetään toimitilan kunnostukseen. Tilille kirjataan kaikki toimitalaa koskettavat parannus- ja korjaus (myös huolto) palvelut sekä materiaalit.

#### 6162 SIIVOUSPALVELUT JA -TARVIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen siivouspalvelut ja -tarvikkeet. Huom. tälle tilille kirjataan sellaiset siivoustarvikkeet, jotka tulevat toimitilan omaan käyttöön. Tilille kirjataan myös pehmopaperihankinnat, jotka on tarkoitettu toimipisteen omaan käyttöön.

#### 6163 VESI 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen käyttövesimaksu.

#### 6164 SÄHKÖ 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen sähkökulut, sekä sähkön myynti sekä siirto.

#### 6165 MUUT TOIMITILAKULUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen muut toimintakulut. Tälle tilille kirjaan myös kaukolämpökustannukset sekä jätekustannukset. Lisäksi tilille kirjataan toimitilan pientarvikkeet (sulakkeet, patterit sekä lamput), jotka on hankittu toimitilaan.

#### KONE- JA LAITEKULUT

(tänne ryhmään kirjataan Säätiön koneista ja laitteista aiheutuvat kustannukset)

#### 6200 POLTTOAINEOSTOT

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen ajoneuvojen, koneiden jne. poltto- ja voiteluaineet esim. bensiini, diesel, öljyt yms.

#### 6201 KORJAUS- JA VARAOSAT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen koneiden- ja laitteiden korjaus- ja varaosat. esimerkiksi rikkoutuneet poran korjaamiseen ostetut varaosat. Tälle tilille ei saa kirjata asiakastöihin ostettuja varaosia. Tilille kirjataan varaosa silloin, kun laitteessa jo olemassa oleva osa rikkoutuu ja sen tilalle ostetaan uusi osa.

Koneen tai laitteen huoltolasku, joka sisältää huollon sekä varaosia jaetaan tilien 6201 sekä 6204 kesken.

#### 6202 KATSASTUSMAKSUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen autojen katsastusmaksut.

## 6203 AUTOVAKUUTUKSET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen autojen autovakuutukset.

## 6204 KONEIDEN JA LAITTEIDN YLLÄPITO 0 %

Koneiden ja laitteiden ylläpitoon liittyvät kustannukset, kuten huollot. Ei kuitenkaan varaosat vaan ne kirjataan tilille 6201. Koneiden- ja laitteiden ylläpitoon kirjataan myös lasinpesunesteet, öljyt sekä lumiharjat ja parkkikiekot.

Koneen tai laitteen huoltolasku, joka sisältää huollon sekä varaosia jaetaan tilien 6201 sekä 6204 kesken.

## 6260 POLTTOAINEOSTOT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen ajoneuvojen, koneiden jne. poltto- ja voiteluaineet esim. bensiini, diesel, öljyt yms.

## 6261 KORJAUS- JA VARAOSAT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen koneiden- ja laitteiden korjaus- ja varaosat. esimerkiksi rikkoutuneet poran korjaamiseen ostetut varaosat. Tälle tilille ei saa kirjata asiakastöihin ostettuja varaosia. Tilille kirjataan varaosa silloin, kun laitteessa jo olemassa oleva osa rikkoutuu ja sen tilalle ostetaan uusi osa.

Koneen tai laitteen huoltolasku, joka sisältää huollon sekä varaosia jaetaan tilien 6201 sekä 6204 kesken.

## 6300 ATK-PALVELUT JA -LISENSSIMAKSUT

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen ohjelmien käyttömaksut, internetyhteydet, tietoliikenteen data- ja verkkomaksut. Tilille kirjataan esimerkiksi; Sympan, T-Webin, Maestron sekä Työvuorovelhon käyttömaksut. Lisäksi Elisan yritysinternetpalvelumaksu kirjataan tälle tilille sekä Hyria Koulutuksen laskuttamat ICT-palvelumaksu. Elisan huoltopäivystys kirjataan tälle tilille.

#### 6301 ATK-TARVIKKEET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen tietokoneiden johdot ja piuhat, ulkoiset kovalevyt (muistitikut kirjataan tilille 6805 toimistotarvikkeet), tulostimien värikasetit sekä tablettien suojakotelot ja -muovit. Tietokoneiden korjaus/ varaosat kirjataan tälle tilille.

ATK- tarvikkeisiin kirjataan myös matkapuhelimien laturit, suojakuoret ja muut matkapuhelintarvikkeet.

ATK-tarvikkeisiin ei kirjata itse laitehankintoja. Puhelimet, tabletit ja printterit kirjataan tilille 6400 alle 3 vuoden kalusto ja välineistö.

#### 6360 ATK-PALVELUT JA -LISENSSIMAKSUT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen ohjelmien käyttömaksut, internetyhteydet, tietoliikenteen data- ja verkkomaksut. Tilille kirjataan esimerkiksi; Sympan, T-Webin, Maestron sekä Työvuorovelhon käyttömaksut. Lisäksi Elisan yritysinternetpalvelumaksu kirjataan tälle tilille sekä Hyria Koulutuksen laskuttamat ICT-palvelumaksu. Elisan huoltopäivystys kirjataan tälle tilille.

#### 6361 ATK-TARVIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen johdot ja piuhat, ulkoiset kovalevyt (muistitikut kirjataan tilille 6805 toimistotarvikkeet), tulostimien värikasetit sekä tablettien suojakotelot ja -muovit. Tietokoneiden korjaus/ varaosat kirjataan tälle tilille.

ATK- tarvikkeisiin kirjataan myös matkapuhelimien laturit, suojakuoret ja muut matkapuhelintarvikkeet.

ATK-tarvikkeisiin ei kirjata itse laitehankintoja. Puhelimet, tabletit ja printterit kirjataan tilille 6460 alle 3 vuoden kalusto ja välineistö.

#### 6400 ALLE 3 VUODEN KALUSTO JA VÄLINEISTÖ

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen muu kuin käyttöomaisuuteen luettava kalusto ja välineistö eli kertapoistoinen kaluston ja välineistön hankinta (yksittäisen tavaran hankinta-arvo alle 850€). Tälle tilille kirjataan esim. matkapuhelimet, printterit, tietokoneet, monitoimilaitteet/ yleiskoneet sekä kahvinkeitin ja sirkkelit. Lisäksi tilille kirjataan huonekalu- / toimistokaluste hankinnat sekä astiahankinnat. Tälle tilille kirjataan myös sellainen kalusto, jonka käyttöikä on alle kolme vuotta, vaikka hankinta olisikin yli 850€.

Tälle tilille kirjataan myös ATK-välineistö (näppäimistö, hiiri, telakka).

Jos hankintahinta ylittää sallitun 850€ rajan, tehdään kirjaus tase tilille ja hankinnan poisto tulee näkymään tuloksessa kohdassa ”poistot”.

#### 6401 PIENTYÖKALUT JA -VÄLINEET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen pientyökalut ja -välineet, kuten sahat, porat, puutarhasakset yms, lisäksi rullamitat kirjataan tälle tilille. Rajoitukset kirjauksille on samat kuin alle 3 vuoden kaluston ja välineistön kohdalla. Tälle tilille ei kirjata kertakäyttöisiä remointitarvikkeita, kuten esimerkiksi siveltimet.

#### 6402 KONE- JA KALUSTOVUOKRAT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kone- ja kalustovuokrat, kuten vuokratut työmaatelineet. Tähän ei kuitenkaan kirjata leasing-vuokria.

#### 6460 ALLE 3 VUODEN KALUSTO JA VÄLINEISTÖ 24 %

Tilille kirjataan verollisten muu kuin käyttöomaisuuteen luettava kalusto ja välineistö eli kertapoistoinen kaluston ja välineistön hankinta (yksittäisen tavaran hankinta-arvo alle 850€). Tälle tilille kirjataan esim. matkapuhelimet, printterit, tietokoneet, monitoimilaitteet/ yleiskoneet sekä kahvinkeitin ja sirkkelit. Lisäksi tilille kirjataan

huonekalu- / toimistokaluste hankinnat sekä astiahankinnat. Tälle tilille kirjataan myös sellainen kalusto, jonka käyttöikä on alle kolme vuotta, vaikka hankinta olisikin yli 850€.

Tälle tilille kirjataan myös ATK-välineistö (näppäimistö, hiiri, telakka).

Jos hankintahinta ylittää sallitun 850€ rajan, tehdään kirjaus tase tilille ja hankinnan poisto tulee näkymään tuloksessa kohdassa ”poistot”.

#### 6461 PIENTYÖKALUT JA -VÄLINEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen pientyökalut ja -välineet, kuten sahat, porat, puutarhasakset yms. lisäksi rullamitat kirjataan tälle tilille. Rajoitukset kirjauksille on samat kuin alle 3 vuoden kaluston ja välineistön kohdalla. Tälle tilille ei kirjata kertakäyttöisiä remointitarvikkeita, kuten esimerkiksi siveltimet.

#### 6462 KONE- JA KALUSTOVUOKRAT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kone- ja kalustovuokrat, kuten vuokratut työmaatelineet. Tänne ei kuitenkaan kirjata leasing-vuokria.

#### 6464 KONEIDEN JA LAITTEIDEN YLLÄPITO 24 %

Koneiden ja laitteiden ylläpitoon liittyvät kustannukset, kuten huollot. Ei kuitenkaan varaosat vaan ne kirjataan tilille 6261. Koneiden- ja laitteiden ylläpitoon kirjataan myös lasinpesunesteet, öljyt sekä lumiharjat ja parkkikiekot.

Koneen tai laitteen huoltolasku, joka sisältää huollon sekä varaosia jaetaan tilien 6464 sekä 6261 kesken.



## **MATKAKULUT**

### **6500 MAJOITUS- JA RAVITSEMUSPALVELUT**

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen majoituksesta aiheutuneet kulut. Kulut kirjataan sisältäen koko hotellilasku. Laskuun on selkeästi merkittävä tilaisuuden tarkoitus ja palvelun käyttäjien nimet/ryhmän nimi.

Esimerkiksi kesäretkien ruokailut, kahvitukset.

Edustustilaisuuksien kulut kirjataan edustuskuluihin tilille 6600.

Ravitsemuspalveluihin kirjataan ulkopuoliselta ravitsemispalveluita tuottavalta yritykseltä (esimerkiksi ravintola) ostettu ruokailu. Prismasta ostetut elintarvikkeet kirjataan tilille 6901 elintarvikkeet. Kokouksiin ostetut/ tilatut tarjottavat kirjataan tilille 6804.

Huom! Henkilön majoittuessa hotelissa, aamupalasta ei saa vähentää arvonlisäveroa, koska kysymyksessä on henkilökohtainen käyttö.

### **6501 KILOMETRIKORVAUKSET**

Tälle tilille kirjataan kilometrikorvaukset. Kilometrikorvaus 2014. 0,43€ / 5000 km. Matkalasku täytetään Experan kautta.

*Työntekijällä on oikeus vähentää asunnon ja varsinaisen työpaikan välisiä työmatkoja verotuksessa, omavastuuosuus on 600 euroa (verottajan matkustusohje 2013).*

*Tällä tilillä anottavilla työmatkoilla tarkoitetaan työpäivän aikana tehtäviä työmatkoja esimerkiksi kokousmatkoja tai väliaikaista työskentelyä toisessa toimipisteessä. Tällaiset matkat muualle kuin vakituiselle työpaikalle voivat ainoastaan olla verottomien korvausten piirissä.*

#### 6502 MATKALIPUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen juna-, bussi-, ja metroliput.

#### 6503 PÄIVÄRAHAT

Tälle tilille kirjataan päivärahat. Päivärahoissa noudatetaan työehtosopimusta. Päiväraha maksetaan, kun työmatka ulottuu yli 15 kilometrin etäisyydelle työntekijän asunnosta ja työpaikasta mitattuna yleisesti käytettyä kulkutietä sen mukaan, tapahtuuko lähtö ja paluu asunnosta vai työpaikasta.

Osapäivärahaa maksetaan, kun työmatka on kestänyt yli 8 tuntia tai yli 6 tuntia, jos enemmän kuin 3 tuntia matkasta tapahtuu kello 16.00-7.00.

Kokopäiväraha maksetaan, kun työmatka on kestänyt yli 12 tuntia. Kokopäiväraha 39,00€ ja osapäiväraha 18,00€ Päivärahat anotaan Experan kautta noudattaen Matkalaskuohjetta.

#### 6504 KULJETUSPALVELUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen tilausajoneuvot, esimerkiksi tilattu linja-autokyyditys. Tälle tilille kirjataan myös taksimatkat.

#### 6505 MUUT MATKAKUSTANNUKSET 0 %

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen pysäköinnistä aiheutuvat kustannukset: parkkimaksut ja pysäköintiliput.

#### 6560 MAJOITUS- JA RAVITSEMISPALVELUT 10 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen ravitsemuspalveluista aiheutuneet kulut. Laskuun on selkeästi merkittävä tilaisuuden tarkoitus ja palvelun käyttäjien nimet/ryhmän nimi.

#### 6561 MAJOITUS- JA RAVITSEMUSPALVELUT 14 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen ravitsemuspalveluista aiheutuneet kulut. Laskuun on selkeästi merkittävä tilaisuuden tarkoitus ja palvelun käyttäjien nimet/ryhmän nimi.

Edustustilaisuuksien kulut kirjataan edustuskuluihin tilille 6600.

Ravitsemuspalveluihin kirjataan ulkopuoliselta ravitsemispalveluita tuottavalta yritykseltä (esimerkiksi ravintola) ostettu ruokailu. Prismasta ostetut elintarvikkeet kirjataan tilille 6901 elintarvikkeet. Kokouksiin ostetut/ tilatut tarjottavat kirjataan tilille 6804.

Huom! Henkilön majoittuessa hotelissa, aamupalasta ei saa vähentää arvonlisäveroa, koska kysymyksessä on henkilökohtainen käyttö

#### 6562 MAJOITUS- JA RAVITSEMUSPALVELUT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen majoituksesta aiheutuneet kulut. Kulut kirjataan sisältäen koko hotellilasku. Laskuun on selkeästi merkittävä tilaisuuden tarkoitus ja palvelun käyttäjien nimet/ryhmän nimi.

Edustustilaisuuksien kulut kirjataan edustuskuluihin tilille 6600.

Huom! Henkilön majoittuessa hotelissa, aamupalasta ei saa vähentää arvonlisäveroa, koska kysymyksessä on henkilökohtainen käyttö

#### 6563 MATKALIPUT 10 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen juna-, bussi-, ja metroliput.

#### 6564 KULJETUSPALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen tilausajoneuvot, esimerkiksi tilattu linja-autokyyditys. Tälle tilille kirjataan myös taksimatkat.

**6565 MUUT MATKAKUSTANNUKSET 24 %**

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen pysäköinnistä aiheutuvat kustannukset: parkkimaksut ja pysäköintiliput.

**MARKKINOINTI JA EDUSTUSKULUT**

*Markkinointi- ja mainosmenojen vähennyskelpoisuudesta on säädetty EVL 8 §:n 5 kohdassa. Sen mukaan vähennyskelpoisia ovat ilmoittelusta, asiakaslehdistä ja -julkaisuista, tavanomaisista mainoslahjoista, mainostilaisuuksista ynnä muusta sellaisesta johtuvat menot. Mainoslahjojen vähennyskelpoisuus on toisin sanoen rajoitettu koskemaan vain tavanomaisia lahjoja (Edustus- ja markkinointimenot). Verotajan mukaan tavanomainen mainoslahjan arvonlisäverollinen ostohinta on enintään 35 euroa. Itse valmistettujen tavaroiden osalta arvorajaa tarkastellaan tavaran todennäköisen luovutushinnan perusteella.*

*EVL 8 § 5 kohdassa tarkoitettuja tavanomaisia mainoslahjoja ovat esimerkiksi yrityksen tuotteiden näytelähetykset, yrityksen merkkipäivinä asiakkaille jaetut lahjat ja asiakkaille annetut kummi- ja häälahjat. Mainoslahja on arvoltaan vähäinen massalahja, joka annetaan samanaikaisesti ja samanlaisena useille vastaanottajille. Mainoslahjoihin on usein painettu yrityksen nimi tai liiketunnus. Myös yrityksen omia tuotteita voidaan antaa mainostarkoituksessa (Edustus- ja markkinointikulut).*

*Edustuslahja on valittu yksilöllisemmin vastaanottajaa silmälläpitäen. Edustuslahja annetaan yritykseen liikesuhteessa olevalle henkilölle esimerkiksi hänen merkkipäivänsä johdosta. Jos lahjoitettava esine on arvoltaan vähäinen ja sellainen, joita yritys muutoin jakaa mainostarkoituksessa, ei sen antaminen merkkipäivälahjana muuta lahjan hankintamenoa edustusmenoksi. Laivan vesillelaskun tai suuren rakennustyön valmistumisen yhteydessä annettu lahja on luonteeltaan edustuslahja.*

*Alkoholilahjojen on verotuskäytännössä katsottu aina liittyvän edustamiseen.*

*Mainostilaisuus on luonteeltaan avoin tilaisuus, johon asiakkaille on vapaa pääsy. Mainostilaisuudet on yleensä tarkoitettu valikoimattomalle asiakasjoukolle esimer-*

*kiksi messuilla. Mainostilaisuuksien tarkoituksena on yrityksen ja sen tuotteiden tekeminen laajalti tunnetuiksi. Mainostilaisuuteen voi liittyä vähäistä tarjoilua, jota ei pidetä edustamisena.*

*Edustustilaisuus on usein suljettu tilaisuus, johon on kutsuttu tietty ennalta rajattu henkilöpiiri. Edustustilaisuudet ovat monesti vapaamuotoista seurustelua, mutta niihin voi sisältyä myös esimerkiksi yrityksen uutuustuotteiden esittelyä tai muuta ohjelmaa.*

#### 6600 EDUSTUSKULUT

Edustuskuluja ovat mm. edustamisesta aiheutuneet ravintolamenot, edustuslahjat, edustusmatkat ja niihin liittyvät majoituskulut, alkoholilahjat, edustamiseen käytetyn kiinteistön, huoneiston, veneen tms. aiheuttamat menot (esim. siivous- ja energiakulut). Edustustarkoitukseen käytettävien tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyvää arvonlisäveroa ei saa käsitellä vähennettävänä verona, tiliöitäessä ei tehdä alv-vähennystä, eli aina alv 0 %. Laskuun on selkeästi merkittävä tilaisuuden tarkoitus ja palvelun käyttäjien nimet/ryhmän nimi.

Edustusmenoja ei ole omaan henkilökuntaan kohdistuvat menot, työntekijöille tarjotut matkat, hallintoelinten kokouksista, sisäisistä palavereista, tilintarkastuksesta tms. aiheutuneet neuvottelu- yms. menot, vähäiset asiakasneuvottelun virvoke- ja lounasmenot.

Tämän tilin voi hyväksyä ainoastaan työllisyyspalveluiden johtaja

#### 6650 LEHTI-ILMOITUKSET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen lehti-ilmoitukset ja kuulutukset, tv- ja radiomainonta, kannatusilmoitukset, samoin ilmoitukset internetissä.

#### 6651 PAINATUSPALVELUT

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen painatukset, mainokset yms. ostot ulkopuolisilta toimittajilta myös mainosmateriaalin painatukset. Painatuspalveluihin kirjataan kulu silloin, kun painatuskulu on eroteltavissa laskulla. Jos painatuskulu sisältyy tuotteen hintaan, kirjataan kulu muihin markkinointikuluihin.

#### 6652 MUUT MARKKINOINTIKULUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen muut markkinointikulut (kynät, kassit, avainnauhat), jos ne käytetään markkinointitarkoitukseen. Markkinointikuluihin kirjataan vain sellaisista tuotteista aiheutuneet kulut, jotka on tarkoitettu säätiön markkinoimiseen.

#### 6653 LEHTI-ILMOITUKSET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen lehti-ilmoitukset ja kuulutukset, tv- ja radiomainonta, kannatusilmoitukset, samoin ilmoitukset internetissä.

#### 6654 PAINATUSPALVELUT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen painatukset, mainokset yms. ostot ulkopuolisilta toimittajilta myös mainosmateriaalin painatukset. . Painatuspalveluihin kirjataan kulu silloin, kun painatuskulu on eroteltavissa laskulla. Jos painatuskulu sisältyy tuotteen hintaan, kirjataan kulu muihin markkinointikuluihin.

#### 6655 MUUT MARKKINOINTIKULUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen muut markkinointikulut (kynät, kassit, avainnauhat), jos ne käytetään markkinointitarkoitukseen. Markkinointikuluihin kirjataan vain sellaisista tuotteista aiheutuneet kulut, jotka on tarkoitettu säätiön markkinoimiseen.

## 6700 HUOMIONOSOITUKSET

Tälle tilille kirjataan huomionosoitukset: henkilökunnalle sekä sidosryhmille ja asiakkaille, esim. joululahjat, syntymäpäivät yms.

*Merkkipäivälahjoihin on syytä kiinnittää huomiota, jotta niistä ei synny työntekijälle veronalaista palkkatuloa. Merkkipäivämuistaminen ei saa olla rahaa tai siihen verrattava suoritus. Näin ollen ostokortit tai lahjakortit, joita ei ole yksilöity tietyn tuotteen tai palvelun ostamiseksi, on helposti muunnettavissa rahaksi ja on siten verotettavaa etua ja palkkaan verrattavaa. Jos työntekijä on itse saanut valita esinelahjan, on se myös katsottu olevan rahan rinnastettava suoritus.*

*Joulumuistamiseksi verottaja on asettanut kohtuullisen noin 100 euron rajan, jotta saatu muistaminen ei muutu veronalaiseksi. Kuitenkaan lahjakortteja tai muihin rahan rinnastettaviin tuotteisiin tuo 100 euron raja ei päde.*

*Lahjakorttia ei myöskään saa antaa kiitokseksi talkootyöstä, koska se katsotaan olevan saajalleen veronalaista tuloa. Jos kuitenkin lahjakortti annetaan tulee se kirjata palkkojen kautta. Jos lahjakortti on summaltaan vähäinen ei siitä tarvitse maksaa sivukuluja mutta vähäisenkin palkkaan verrattava suoritus tulee kirjata palkkojen kautta.*

## 6701 LAHJOITUKSET

Tälle tilille kirjataan lahjoitukset, jotka säätiö lahjoittaa. Tiliä saa käyttää vain työllisyyspalveluiden johtajan luvalla.

## **MUUT HALLINTOKULUT**

## 6750 KIRJANPITOPALVELUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kirjanpitopalvelut.

#### 6751 TILINTARKASTUSPALVELUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen tilintarkastuksesta aiheutuneet kustannukset.

#### 6752 ASiantuntijapalvelut

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen asiantuntijapalvelut, kuten työnohjaus ja terveystarkastajan kulut.

#### 6753 VAKUUTUSMAKSUT JA -PALVELUT

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen omaisuus-, vastuu - yms. vakuutukset.

#### 6754 KOULUTUSPALVELUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen koulutuksista aiheutuneet kustannukset. Tälle tilille ei kirjata henkilökunnan koulutuksista aiheutuvia kustannuksia, tälle tilille kirjataan esimerkiksi luentopalkkiot.

#### 6755 MUUT PALVELUT 0 %

Tälle tilille kirjataan muista kuin edellä mainituista palveluiden ostamisesta aiheutuneet kustannukset. tällaisia kustannuksia ovat esimerkiksi hygieniapassikoulutuksen korvaus, jos testinsuorittaja ei kuulu henkilöstöön (henkilökunnankoulutus tilille 6000). Lisäksi tilille kirjataan salmonellatodistuksista aiheutuneet kulut, jos todistuksen saaja ei kuulu henkilöstöön (työterveyshuolto 6002) sekä osallistumismaksut erilaisiin tapahtumiin.

#### 6760 KIRJANPITOPALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kirjanpito palvelut.



6761 TILINTARKASTUSPALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen tilintarkastuksesta aiheutuneet kustannukset.

6762 ASiantuntijapalvelut 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen asiantuntijapalvelut, kuten työnohjaus ja terveystarkastajan kulut.

6763 VAKUUTUSMAKSUT JA -PALVELUT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen omaisuus-, vastuu- yms. vakuutukset.

6800 POSTIPALVELUT

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen postimaksut, kirjausmaksut, postiennakoiden postimaksut, esitteiden jakokustannukset.

6801 PANKKIPALVELUMAKSUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen pankkipalvelumaksut.

6802 MATKAPUHELINMAKSUT

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen puhelinkulut, niiden liittymät ja vuokrat, yleensä kaikki teleliikenneyhteyksiin ja -ohjelmiin liittyvät laskut TV- ja kaapelitelevisioluvat. Tänne ei kirjata korjauksia ja huoltoja.

6803 KOPIOPALVELUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kopiopalvelumaksut.

#### 6804 KOKOUS- JA NEUVOTTELUPALVELUT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kokous- ja neuvottelupalvelut. Tilille kirjataan kaikki kokouksista aiheutuneet kustannukset mukaan lukien elintarvikke-kustannukset. Lisäksi tilille kirjataan matkakustannukset, mitkä aiheutuvat itse koko-uksesta (laivalla pidettävä kokous).

#### 6805 TOIMISTOTARVIKKEET

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen erilaiset toimistotarvikkeet kuten kirjoitustarvikkeet, lomakkeet, kirjekuoret, kansiot yms. Sekä atk-tarvikkeet (kopiopaperit, muistitikut yms.). Toimistotarvikkeisiin kirjataan myös toimiston pienvälineet (laskimet, nitojat).

#### 6806 POSTIPALVELUT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen postimaksut, kirjausmaksut, postiennakoiden postimaksut, esitteiden jakokustannukset.

#### 6807 PANKKIPALVELUMAKSUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen pankkipalvelumaksut.

#### 6808 MATKAPUHELINMAKSUT 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen puhelinkulut, niiden liittymät ja vuokrat, yleensä kaikki teleliikenneyhteyksiin ja -ohjelmiin liittyvät laskut TV- ja kaapelitelevisioluvat. Tänne ei kirjata korjauksia ja huoltoja.

#### 6809 KOPIOPALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kopiopalvelumaksut.

#### 6810 KOKOUS- JA NEUVOTTELUPALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kokous- ja neuvottelupalvelut. Tilille kirjataan kaikki kokouksista aiheutuneet kustannukset mukaan lukien elintarvikekustannukset. Lisäksi tilille kirjataan matkakustannukset, mitkä aiheutuvat itse kokouksesta (laivalla pidettävä kokous).

#### 6811 TOIMISTOTARVIKKEET 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen erilaiset toimistotarvikkeet kuten kirjoitus- tarvikkeet, lomakkeet, kirjekuoret, kansiot yms. Sekä atk-tarvikkeet (kopiopaperit, muistitikut yms.). Toimistotarvikkeisiin kirjataan myös toimiston pienvälineet (laskimet, nitojat).

#### 6812 MUUT HALLINTOKULUT

Tälle tilille kirjataan muut hallintokulut.

#### 6813 KOULUTUSPALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen koulutuksista aiheutuneet kustannukset. Tälle tilille ei kirjata henkilökunnan koulutuksista aiheutuvia kustannuksia, tälle tilille kirjataan esimerkiksi luentopalkkiot.

#### 6814 KOKOUS- JA NEUVOTTELUPALVELUT 14 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kokous- ja neuvottelupalveluihin liittyvät ruokailut/ elintarvikkeet.

#### 6980 MUUT PALVELUT 10 %

Tälle tilille kirjataan muista kuin edellä mainituista palveluiden ostamisesta aiheutuneet kustannukset. tällaisia kustannuksia ovat esimerkiksi hygieniapassikoulutuksen korvaus, jos testinsuorittaja ei kuulu henkilöstöön (henkilökunnankoulutus tilille 6006). Lisäksi tilille kirjataan salmonellatodistuksista aiheutuneet kulut, jos todistuksen saaja ei kuulu henkilöstöön (työterveyshuolto 6002) sekä osallistumismaksut erilaisiin tapahtumiin.

#### 6981 MUUT PALVELUT 24 %

Tälle tilille kirjataan muista kuin edellä mainituista palveluiden ostamisesta aiheutuneet kustannukset. tällaisia kustannuksia ovat esimerkiksi hygieniapassikoulutuksen korvaus, jos testinsuorittaja ei kuulu henkilöstöön (henkilökunnankoulutus tilille 6006). Lisäksi tilille kirjataan salmonellatodistuksista aiheutuneet kulut, jos todistuksen saaja ei kuulu henkilöstöön (työterveyshuolto 6002) sekä osallistumismaksut erilaisiin tapahtumiin.

### MUUT LIIKEKULUT

#### 6850 LUOTTOTAPPIOT

Tälle tilille kirjataan luottotappiot.

Luottotappio on myyjälle aiheutuva tappio luovutetun suoritteen tai palvelun maksamatta jättämisestä.

#### 6851 JÄSENMAKSUT

Tälle tilille kirjataan jäsenmaksut, kuten TPY:n jäsenmaksu.

#### 6852 JULKISET MAKSUT JA VEROT

Tälle tilille kirjataan julkiset maksut ja verot, kuten ajoneuvoverot.

#### 6860 VIIVÄSTYSMAKSUTUOTOT

Tälle tilille kirjataan viivästysmaksutuotot.

#### 6861 VIIVÄSTYSMAKSUKOROT

Tälle tilille kirjataan viivästysmaksukorot.

#### 6873 PETINTÄKULUT

Tälle tilille kirjataan perintäkulut, jotka aiheutuvat meidän myöhästyneiden laskujen suorituksista.

#### 6880 LEASINGVUOKRAT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kaikki muut leasingvuokrat paitsi autojen. Tälle tilille kirjataan tietokoneiden sekä monistuskoneiden leasingvuokrat

#### 6881 AUTOJEN LEASINGVUOKRAT

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen ainoastaan autojen leasingvuokrat. Muut leasingvuokrat kirjataan tilille 6880.

#### 6882 LEASINGVUOKRAT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kaikki muut leasingvuokrat paitsi autojen. Tälle tilille kirjataan tietokoneiden sekä monistuskoneiden leasingvuokrat

#### 6883 AUTOJEN LEASINGVUOKRAT 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen ainoastaan autojen leasingvuokrat. Muut leasingvuokrat kirjataan tilille 6881.

#### 6884 MUUT KULUT 0 %

Tälle tilille kirjataan välikustannukset eli kustannus joka on maksettu ja joista on tullut hyvitys. Tällaiset kulut kohdistuvat suoraan toisiinsa ja niillä ei ole tulosvaikutusta.

#### 6889 SIS. VYÖRYTYSERÄT

Tälle tilille kirjataan sisäiset vyörytysmenot. Kirjaus tehdään kirjanpito-osastolla kuukausittain. Tulo kirjataan tilille 3999 hallinnontulospaikalle.

#### AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT

##### 6901 ELINTARVIKKEET

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen ruoka-aineet ja ruoanlaitossa tarvittavat muut aineet ja pienehköt tarvikkeet.

##### 6902 LEHDET JA KIRJALLISUUS

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kaikki kirjat (myös koulukirjat) ja kirjastoaineisto sekä sanoma- ja aikakauslehdet, kartat, esitteet, julkaisut, levyt, kasetit jne. Kirjastoaineiston hankintamenot.

##### 6920 VALMENNUKSEN PIENHANKINNAT 0 %

Tälle tilille kirjausoikeus on ainoastaan työllisyyspalveluiden johtajalla.

##### 6921 SUOJAVAATTEET JA -VÄLINEET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen asiakkaiden suojavaatteet ja -välineet: hengityssuojaimet, hanskat, työvaatteet.

#### 6924 RAKENNUSMATERIAALIT JA -TARVIKKEET

Tälle tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen rakennusmateriaalit ja -tarvikkeet. Tälle tilille kirjataan ruuvit, silikonit, naulat, puutavarat ym. rakentamisessa tarvittavat tarvikkeet. Ei työkaluja.

#### 6925 MUUT AINEET JA TARVIKKEET

Tilille kirjataan verottomien tulospaikkojen kaikki ne menot aineiden ja tarvikkeiden ostoista, joita ei voida kirjata muihin edellä oleviin materiaalin ostojen alakohtiin.

#### 6926 MUUT TYÖPALVELUN KULUT 0 %

Tilille kirjataan esimerkiksi työpajapalveluiden kaatopaikkamaksut, jotka on tehty työkeikan yhteydessä.

#### 6940 VALMENNUKSEN PIENHANKINNTA 24 %

Tälle tilille kirjausoikeus on ainoastaan työllisyyspalveluiden johtajalla.

#### 6941 SUOJAVAATTEET JA -VÄLINEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen asiakkaiden suojavaatteet ja -välineet: hengityssuojaimet, hanskat, työvaatteet.

#### 6942 SIIVOUSTARVIKKEET JA -VÄLINEET 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen siivous- ja puhdistusvälineet ja -tarvikkeet kuten pesu-, puhdistus- ja kiillotusaineet yms. Pesuharjat, pölykasetit, pölypussit yms. silloin kun siivoustarviketta ei osteta toimitilaan vaan esimerkiksi työkeikkaa varten.

6944 RAKENNUSMATERIAALIT JA -TARVIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen rakennusmateriaalit ja -tarvikkeet. Tälle tilille kirjataan ruuvit, silikonit, naulat ym. rakentamisessa tarvittavat tarvikkeet. Ei työkaluja.

9645 MUUT AINEET JA TARVIKKEET 24 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kaikki ne menot aineiden ja tarvikkeiden ostoista, joita ei voida kirjata muihin edellä oleviin materiaalin ostojen alakohtiin.

6961 ELINTARVIKKEET 14 %

Tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen ruoka-aineet ja ruoanlaitossa tarvittavat muut aineet ja pienehköt tarvikkeet.

6962 LEHDET JA KIRJALLISUUS 10%

Tilille kirjataan kaikki verollisten tulospaikkojen kirjat (myös koulukirjat) ja kirjastoaineisto sekä sanoma- ja aikakauslehdet, kartat, esitteet, julkaisut, levyt, kasetit jne. Kirjastoaineiston hankintamenot (ei kuulu sidonta, kirjastomuovi, jotka kirjataan tilille 9645 Muut aineet ja tarvikkeet).

6963 MUUT KIOSKITARVIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan verollisten tulospaikkojen kahviloihin ostettavat kioskitarvikkeet.

6964 LEHDET 24 %

Tälle tilille kirjataan kahviloiden IS ja IL -lehdet.

Näiden lehtien arvonlisäveroprosentti on 24 %, koska kyseessä on irtonumeromyynti.



6965 ELINTARVIKKEET 24 %

Tälle tilille kirjataan kahviloiden tekemät alkoholiostot

6966 MUUT TYÖPALVELUN KULUT 24 %

Tälle tilille kirjataan esimerkiksi kaatopaikkamaksut (työkeikkoihin kuuluvat), sekä muut palvelut joita ostetaan työkeikkojen toteuttaminen huomioiden.

6999 VARASTONMUUTOS

Tälle tilille kirjataan tilinpäätöksen yhteydessä varastonmuutos 31.12. suoritettujen inventaarioiden mukaisesti.

**Tuloslaskelma (EUR)****TulostusAika:****06.11.2013/11:41****Tulospaikka: 1100 - 1999**

<b>Varsinainen toiminta</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>
<b>Tuotot</b>		
3000 Rahoitustuotot, valtio	26,32 %	24,69 %
3003 Oppisopimustuotot	0,08 %	0,27 %
3004 Muut tuet ja avustukset	0,18 %	0,13 %
3023 Rahoitustuotot, kunta alv	53,88 %	47,83 %
3200 Myynti 0%	3,38 %	4,21 %
3201 Rakennuspalvelun veroton	0,01 %	
3213 Myynti 14%	10,07 %	10,58 %
3223 Myynti 24%	5,90 %	11,76 %
3240 Muut myyntituotot 0%	0,01 %	0,02 %
3245 Muut tuotot 0%	0,15 %	0,52 %
3299 Myynnin oikaisut	0,02 %	
<b>Kulut</b>		
<b>Henkilöstökulut</b>		
<b>Palkat</b>		
4000 Hallintopalkat	2,65 %	1,58 %
4002 Työllistämistuetut palkat	3,41 %	8,42 %
4003 Vakinaisten palkat	6,69 %	21,48 %
4004 Määräaikaisten palkat	38,12 %	23,18 %
4103 Kokouspalkkiot	0,01 %	
4104 Muut palkkiot	0,04 %	0,05 %
4106 Lisä- ja ylityöpalkat	0,02 %	0,02 %
4107 Lomarahat	2,56 %	3,44 %
4108 Luontaisedut	0,04 %	0,07 %
4109 Luontaisetujen vastatili	-0,04 %	-0,07 %
4110 Lomapalkkajaksotus	1,29 %	
4111 Palkkojen oikaisuerät	0,07 %	
<b>Palkat</b>	<b>54,86 %</b>	<b>58,17 %</b>
<b>Eläkekulut</b>		
4500 Kuel-maksut	8,79 %	9,55 %
4502 Varhemaksut	0,85 %	0,32 %
<b>Eläkekulut</b>	<b>9,64 %</b>	<b>9,86 %</b>
<b>Muut henkilösivukulut</b>		

4600 Sosiaaliturvamaksut	1,13 %	1,19 %
4602 Tapaturma- ja ryhmähenkiv	0,53 %	0,32 %
4603 Työttömyysvakuutusmaksu	0,44 %	0,46 %
4610 Lomapalkkavarauksen sivuk	0,20 %	
<b>Muut henkilösivukulut</b>	<b>2,30 %</b>	<b>1,97 %</b>
<b>Henkilöstökulujen oikaisuerät</b>		
4902 Kela-korvaukset	-0,67 %	-3,39 %
4903 Muut oikaisuerät	-0,03 %	-0,27 %
4904 Työllistämistuki	-2,13 %	-3,11 %
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>63,97 %</b>	<b>66,61 %</b>
<b>Poistot</b>		
5000 Poistot aineelliset hyödy		0,02 %
5001 Poistot aineelliset hyödy	0,62 %	0,21 %
<b>Poistot yhteensä</b>	<b>0,62 %</b>	<b>0,23 %</b>
<b>Muut kulut</b>		
<b>Vapaaehtoiset henkilösivukulut</b>		
6000 Henkilökunnan koulutus	0,29 %	0,14 %
6001 Henkilökunnan virkistys	0,15 %	0,58 %
6002 Työterveyshuolto 0%	0,87 %	1,36 %
6003 Ruoka- ja kahvitarjoilu he	0,20 %	
6004 Työvaatteet ja suojavälin	0,32 %	0,03 %
6006 Kela/ Työterveyshuolto	-0,45 %	
6007 Henkilökunnan virkistys 2		0,02 %
6008 Työvaatteet ja suojavälin		0,05 %
6009 Henkilökunnan virkistys 1		0,01 %
6010 Henkilökunnan virkistys 1		0,01 %
<b>Vapaaehtoiset henkilösivukulut</b>	<b>1,38 %</b>	<b>2,20 %</b>
<b>Toimitilakulut</b>		
6100 Vuokrat ja vastikkeet	4,74 %	6,45 %
6101 Huolto- ja korjauspalvelu	0,17 %	0,02 %
6102 Siivouspalvelut ja -tarvi	0,03 %	0,01 %
6103 Vesi	0,02 %	0,08 %
6104 Sähkö	0,20 %	0,40 %
6105 Muut toimitilakulut	0,22 %	0,96 %
6160 Vuokrat- ja vastikkeet 24	5,53 %	4,05 %
6161 Huolto- ja korjauspalvelu	0,34 %	0,09 %
6162 Siivouspalvelut ja -tarvi	0,06 %	0,05 %
6163 Vesi 24%	0,11 %	0,07 %
6164 Sähkö 24%	0,75 %	0,60 %
6165 Muut toimitilakulut 24%	1,18 %	0,83 %
<b>Toimitilakulut</b>	<b>13,35 %</b>	<b>13,61 %</b>
<b>Kone- ja laitekulut</b>		
6200 Polttoaineostot	0,14 %	0,17 %
6201 Korjaus- ja varaosat	0,01 %	0,16 %

6202 Katsastusmaksut	0,03 %	0,03 %
6203 Autovakuutukset	0,29 %	0,24 %
6204 Koneiden ja laitteiden yl		0,00 %
6260 Polttoaineostot 24%	0,54 %	0,54 %
6261 Korjaus- ja varaosat 24%	0,11 %	0,28 %
6300 ATK-palvelut ja -lisenssi	1,08 %	1,32 %
6301 ATK-tarvikkeet	0,15 %	0,02 %
6360 ATK-palvelut ja -lisenssi	0,31 %	0,45 %
6361 ATK-tarvikkeet 24%	0,04 %	0,00 %
6400 Alle 3 vuoden kalusto ja	1,02 %	0,36 %
6401 Pientyökalut ja -välineet	0,01 %	0,03 %
6402 Kone- ja kalustovuokrat	0,00 %	0,02 %
6460 Alle 3 vuoden kalusto ja	0,96 %	0,41 %
6461 Pientyökalut ja -välineet	0,32 %	0,15 %
6462 Kone- ja kalustovuokrat 2	0,11 %	0,06 %
6463 Muut kone- ja laitemaksut	0,00 %	0,04 %
6464 Koneiden ja laitteiden yl		0,01 %
<b>Kone- ja laitekulut</b>	<b>5,13 %</b>	<b>4,28 %</b>
<b>Matkakulut</b>		
6500 Majoitus- ja ravitsemisp	0,56 %	0,33 %
6501 Kilometrikorvaukset	0,46 %	0,23 %
6502 Matkaliput	0,08 %	0,19 %
6503 Päivärahat	0,03 %	0,01 %
6504 Kuljetuspalvelut	0,05 %	0,07 %
6505 Muut matkakustannukset	0,19 %	0,00 %
6560 Majoituspalvelut 9%	0,00 %	
6561 Majoitus- ja ravitsemispa	0,06 %	0,01 %
6563 Matkaliput 9%	0,01 %	
6564 Kuljetuspalvelut 24%	0,05 %	0,01 %
6565 Muut matkakustannukset 24	0,00 %	0,00 %
<b>Matkakulut</b>	<b>1,49 %</b>	<b>0,84 %</b>
<b>Markkinointi ja edustuskulut</b>		
6600 Edustuskulut 0%	0,03 %	0,02 %
6650 Lehti-ilmoitukset	0,03 %	0,43 %
6651 Painatuspalvelut	0,24 %	0,16 %
6652 Muut markkinointikulut	0,06 %	0,32 %
6653 Lehti-ilmoitukset 24%	0,03 %	0,02 %
6654 Painatuspalvelut 24%	0,08 %	0,03 %
6655 Muut markkinointikulut 24	0,26 %	-0,05 %
6700 Huomionosoitukset	0,06 %	0,03 %
6701 Lahjoitukset		-0,20 %
<b>Markkinointi ja edustuskulut</b>	<b>0,78 %</b>	<b>0,76 %</b>
<b>Muut hallintokulut</b>		
6751 Tilintarkastuspalvelut	0,18 %	

6752 Asiantuntijapalvelut	0,40 %	0,12 %
6753 Vakuutusmaksut ja -palvel	0,03 %	0,02 %
6754 Koulutuspalvelut	0,20 %	0,02 %
6755 Muut palvelut 0%	0,31 %	0,24 %
6762 Asiantuntijapalvelut 24%	0,03 %	0,06 %
6763 Vakuutusmaksut ja -palvel	0,00 %	
6800 Postipalvelut	0,18 %	0,01 %
6801 Pankkipalvelumaksut	0,05 %	0,02 %
6802 Matkapuhelinmaksut	0,60 %	0,60 %
6803 Kopiopalvelut	0,01 %	0,04 %
6804 Kokous- ja neuvottelupalv	0,24 %	0,10 %
6805 Toimistotarvikkeet	0,10 %	0,09 %
6806 Postipalvelut 24%	0,09 %	0,00 %
6807 Pankkipalvelumaksut 24%	0,02 %	0,03 %
6808 Matkapuhelimaksut 24%	0,36 %	0,05 %
6809 Kopiopalvelut 24%	0,02 %	0,30 %
6810 Kokous- ja neuvottelupalv	0,00 %	0,00 %
6811 Toimistotarvikkeet 24%	0,15 %	0,55 %
6812 Muut hallintokulut	0,05 %	0,04 %
6814 Kokous- ja neuvottelupalv	0,01 %	0,01 %
6980 Muut palvelut 10%		0,00 %
6981 Muut palvelut 24%		0,01 %
<b>Muut hallintokulut</b>	<b>3,03 %</b>	<b>2,30 %</b>
<b>Muut liikekulut</b>		
6850 Luottotappiot	0,00 %	
6851 Jäsenmaksut	0,03 %	0,07 %
6852 Julkiset maksut ja verot	0,24 %	0,25 %
6853 Luottotappiot 23%	0,03 %	
6860 Viivästysmaksutuotot		0,00 %
6861 Viivästysmaksukorot	0,00 %	0,00 %
6873 Perintäkulut	0,00 %	0,00 %
6880 Leasing-vuokrat	0,18 %	0,77 %
6881 Muut vuokrat	0,02 %	0,04 %
6882 Leasing-vuokrat 24%	0,60 %	0,81 %
6884 Muut kulut 0%	0,01 %	0,01 %
6980 Muut palvelut 9%	0,00 %	
6981 Muut palvelut 23%	0,01 %	
<b>Muut liikekulut</b>	<b>1,12 %</b>	<b>1,96 %</b>
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>		
6900 Raaka-aineet	0,00 %	0,01 %
6901 Elintarvikkeet	0,10 %	0,12 %
6902 Lehdet ja kirjallisuus	0,06 %	0,09 %
6903 Muut kioskitarvikkeet	0,01 %	
6921 Suojavaatteet ja -välineet	0,00 %	0,05 %

6922 Siivoustarvikkeet ja -väl	0,01 %	0,01 %
6923 Korjaustarvikkeet ja -var	0,11 %	0,01 %
6924 Rakennusmateriaalit ja -t	0,22 %	0,06 %
6925 Muut aineet ja tarvikkeet	0,30 %	0,13 %
6926 Muut työpalvelun kulut		0,01 %
6941 Suojavaatteet ja -välinee	0,11 %	0,17 %
6942 Siivoustarvikkeet ja -väl	0,15 %	0,11 %
6943 Korjaustarvikkeet ja -var	0,29 %	0,00 %
6944 Rakennusmateriaalit ja -t	1,33 %	0,64 %
6945 Muut aineet ja tarvikkeet	0,74 %	0,33 %
6960 Raaka-aineet 24%	0,29 %	0,43 %
6961 Elintarvikkeet 14%	4,54 %	4,36 %
6962 Lehdet ja kirjallisuus 10	0,06 %	0,04 %
6963 Muut kioskitarvikkeet 24%	0,50 %	0,39 %
6964 Lehdet 24%	0,14 %	0,09 %
6965 Elintarvikkeet 24%	0,07 %	0,08 %
6966 Muut työpalvelun kulut 24		0,09 %
6999 Varastonmuutos	0,00 %	
<b>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</b>	<b>9,05 %</b>	<b>7,21 %</b>
<b>Muut kulut yhteensä</b>	<b>35,40 %</b>	<b>33,15 %</b>